PONENTZIA

ABAGADUNE AZTERKETA

III. BILTZARREA

ABAGADUNE AZTERKETA

LAB
langile abertzaleen batzordeak

Zbkia
TXT 20085
ZABALTZEN DOKUMENTAZIO ZENTROA

SUMARIOA

1.- TESTUINGURU SOZIOPOLITIKOA

1.1.- NAZIOARTEKO EGOERA

1.1.1.- Sistema kapitalistaren garapena eta bilakaera

1.1.2.- SESB eta sozialismo errealaren eremuko herrietako gertaerak

1.1.3.- Sozialdemokrazia nazioarteko testuinguru honetan

ONDORIO OROKORRAK

1.2.- ESTATU ESPAINOLA

1.2.1.- Estatuaren "potereak"

1.2.2.- "Sistemaren" bilakaera

1.2.3.- Arlo ekonomiko soziala

1.2.4.- Egungo mapa politikoa

ONDORIO OROKORRAK

1.3.- EUSKAL HERRIA

1.3.1.- Hegoalde

1.3.1.1.- Egoeraren ikuspegi orokorra

a) Itunaren ondorioak eta bilakaera.

b) Aldagai orokorrak

c) Gizarte bilakaeraren gakoak

d) Mass-mediak Euskadin

1.3.1.2.- Arlo Ekonomikoa

1.3.1.3.- Gaur eguneko mapa politikoa eta perspektiba

ONDORIO OROKORRAK

1.3.2.- Iparraldea

2.- EUSKAL LANGILE MUGIMENDUAREN EGOERAREN AZTERKETA ETA GARAPENAK

2.1.- AZKEN URTE HAUETAKO BILAKAERA

a) Industriaren errekonbertsioa eta sindikatu erreformisten itunak

b) Ab-14a. Aurreko urratsak eta ondorioak

c) Ab-14etik aurrera

2.2.- EUSKAL LANGILERIAREN EGOERA ETA GARAPENAK

2.3.- MUGIMENDU SINDIKALA, OROHAR

2.4.- EUSKADIKO PATRONALA EDO UGAZABERIA

2.5.- ESPARRU POLITIKOA, ELM ETA EMS

3.- EUSKAL MAPA SINDIKALA-ERREFERENTZIA LABURBILDUAK

4.- LAB – EBOLUZIOAREN BALANTZEA

5.- LAB – KLASEKO SINDIKATO ABERTZALEA - EZAUGARRIAK

5.1.- LAB EUSKADIREN A.E. ETA INDEPENDENTZIA

5.2.- LAB – KOADRO ETA MASEN ERAKUNDEA

5.3.- LAB ETA LANGILEEN PARTEHARTZEA

5.4.- LAB GIZARTEA ALDATZEKO SINDIKATOA

5.5.- LAB SINDIKATO INTERNAZIONALISTA

6.- LABen INTERBENTZIO SINDIKALAREN SIGNIFIKAZIO GLOBALARI HURBILDU NAHIRIK

6.1.- INTERBENTZIO SOZIOEKONOMIKOA ETA IHARDUERA SINDIKALA

6.2.- LANEKO AZPIEGITURA NORMATIBOA ETA LABen INTERBENTZIOA

6.3.- BORROKA EKOLOGIKOA. LANEKO OSASUNA ETA GIZARTEAREN GARAPENA

1.- TESTUINGURU SOZIO-POLITIKOA.

1.1.- NAZIOARTEKO EGOERA.

1 SESB eta eremu sozialisteko herrietan jasotakoak inflexio puntu bat ezarri du nazioarteko panorama politikoan, nazioarteko harreman politikoetan koordenada berriak agertu direlarik. Dudarik gabe, azken hilabeteotakoa hedadura handiko lurrikara izan da, ideologian, ekonomian, gizartean ondorioak sortuz ... Munduko Bigarren Gerratetik hona "iraultza" politikorako faktore nabarmena izan da.

2 Beraz, SESB eta herri sozialisten bilakaeraren eta Golgoko Gerraren ostean "munduko orden berria" ezartzeko prozesuan sartuta gaude, Estatu Batuen gidaritza politiko-militarraren pean.

3 Orokorrean, faktore nagusi bi hauek baldintzatzen dituzte nazioarteko politikaren ildo berriak:

4 a) - Dagoeneko, E.B./SESB edota NATO/Varsoviako Paktoaren arteko "oreka" politiko-faktikoak ez ditu nazioarteko harremanak baldintzatzen. Azken gertaeren ondorioz EBek gidatzen duten politika "POLOBAKARRA" ezarri da.

5 Horren ondorio zuzenetako bat da Herri "aberatsek" NBE erabiltzea haien estrategia eta interes politiko-ekonomikoak defendatzeko -Golkoko Gerraren adibidea ikusita, non tratamendu ezberdina eman zitzaion, Panama edo Granada kasuekin konparatuta-, eta beste koiuntura batzuetan NATO-Varsoviako Paktua bipolarizazio horretan papera garrantzitsua bete duten "Ez-alineatuek" une honetan duten garatzeko "espazio" eta gaitasun mediatiko falta nabaria. Hau da, SESBen papera politiko-faktikoaren desagerpenak HUTSUNE bat sortarazi du, hurrengo urteetako nazioarteko politikan ondorio eta dimentsio handiak izango dituena.

6 Faktore honek areagotzen ditu sistema kapitalistak eta beronen "garante" politikoek proiekto politiko aurrerakoi edota teorikoki haien kontra doazen proiektuekiko duten agresibitatea. Golkoko Gerra, SESB jasaten ari zen ahuleziaren barruan, hausnarketa honen adierazgarria izan zen, "nazioarteko orden berria"ri aurre egiteko prest agertzen direnei sistema kapitalistak "oradinaraziko" diena; "indar korrelazioak" nola eta non zeuden erakusteaz gain, Golkoko Gerrak beste ondorio batzu izan zituen:

- Herri arabiarren arteko banaketa
- Herri arabiar aurrerakoien jarrera eta Palestinaren Askapenerako Erakundearen (PAE) estrategiaren ahultzea.

- Sistema kapitalistaren bilakera errezteko klabe den eremu sozio-ekonomiko zehatz batean USAk eta mendebaldeko beste herri batzuren penetrazioa eta kontrola areagotzea: petrolio putzuen eta produktu energetikoen presioaren kontrola.

7 b) Ezkerraren desorekatze ideologikoa, Europa mailan SESB buru zuten "sozialismo errealeko" esperientzien inguruan izandako idealizazio desegokia dela eta. Hau, pixkanaka, sistema kapitalistaren balore eta analisi eskemen penetrazioa sortzen ari da, bai eta sinesgarritasun falta handia ere alternatiben eraikuntzari dagokionez. Eta honekin batera datoz aldaketa nabarmenak herri askotako ezker eta eskuin erakundeen arteko indar korrelazioetan.

8 Hau da, orokorrean nazioarteko politikaren fase barri baten aurrean gaude, sistema ekonomikoaren eta kapitalismoak gizateria osoarengan isladatzen dituen baloreen kontrako burrukan GELDIUNE HISTORIKO baten aurrean, alegia. Sortutako egoera birrosatzea urte askotako lana izango da, eta etorkizunaren klabeak honetan datzate:

9 - Sistema kapitalistaren kontrako burruka ideologikoa. Kapitalismoak ez du erakutsi bere konpromezu historikoei erantzuteko gaitasunik (demokrazia politikoa, langabezia, gizarte ongizatea ...), eta helburu horietan porrot egin du, bere nagusitasun politiko-militarra alde batera utzita.

10 - Balore sozial alternatiboen birsortzea, ezkerretik eramana (demokraziaren kontzeptua, masen parte-hartzea eta agente sozialak, ekologia, autodeterminaziorako eskubidea ...), balore horiek sistema kapitalistaren kontrako enfrentamendu ideologikoan eta pentsamolde marxistaren egokitasunean oinarriturik, pixkanaka aldaketarako bide sozio-politikoetan sakon dezaten. Beti ere testuinguru sozio-politiko bakoitzaren berezitasunetatik abiatuta eta aurrez egindako moldeak ukatuz. GIZARTE SOZIALISTAREN aldeko burrukak HELBURU ORDEZKAEZINA dirau, baina "sozialismorako bideek" eta eredu sozialistak, bere osotasunean, EZAUGARRI DOGMATIKO ETA ITXIAK APURTU BEHAR DITUZTE.

11 Borroka politiko-ideologikoaren "eszenatoki"aren eskema orokor honetatik hausnarketa osagarri batzu egin beharra dago:

1.1.1.- SISTEMA KAPITALISTAREN GARAPENA ETA BILAKAERA.

12 Azken hamarkadetan nazioartean gertatu den norgehiagoka politiko-ekonomikoaren bilakaeran indar aurrerakoien aurrerapen handiak gertatu badira, SESBek horien garapenerako bide ematen zuen oreka mediatikoaren barnean, egia da GAUR EGUN dagoen egoerak eta datorkigunak aldaketa handia izan duela, aurreko puntuetan esandakoagatik. Hau da, "gerra hotza" benetako norgehiagoka izan da, horren ondorioz Europako Ekialdeko herriak desegin dituen krisirako faktore erabakiorrak sortu dituelarik. Gaur egun, zentzu honetan, sistema kapitalistaren potere politiko ekonomiko militarraren eragin espansiboaren aurrean gaude, BAZTERTU GABE bere oinarri analitikoak eta bilakatzean uzten doan odol eta esplotazio arrastoak gero eta gordinago azaltzen direla.

13 Beraz, SESBeko esperientzia "sozialistak" "zer ez den egin behar jakiteko" eredugarria izan bada eraikuntza sozialistaren hainbat arlotan, gero eta argiago dago "SISTEMA KAPITALISTAREN LIDERGOAREN BALIO FALTA, FILOSOFIA EKONOMIKO ETA SOZIAL GISA, gizarte DEMOKRATIKO, GARAPEN EKONOMIKOAN OREKATU ETA GIZAKIEN ARTEKO EXPLOTAZIOAN OINARRITU GABE baterantz aurrera joateko.

14 Sistema kapitalistaren bilakaerak, ekintza militarra eta txantai politikoekonomikoan gero eta gehiago eutsiz, bere garapenari itsatsirik doazen faktoreak ugaltzen segitzen du:

15 - Herri batzuek beste batzu explotatzea, Hirugarren Munduaren papera nabarmenduz (Asia, Afrika, Ertamerika eta Hego Amerika), herri "aberatsek" eta sistema honen liderrek haien ekonomien bilakaerari eusteko guneak bezala: lehengaien harrapaketa, plusbalia handiko inbertsioak, produktuen komerzializazioa...).

16 Pobrezia, azpigarapen eta DESOREKA SOZIALEN mailak areagotzen dira, ETIKOKI MODU AURKEZTEZIN ETA DEFENDAEZIN batez. Gizarte batzuren kontsumismoa eta neurri gabeko gastuaren (ekoizten dutena kontsumitzeko ezgauza) aurrean, milioika hil edo bizi da miseriak jota.

17 Desoreka sozialak ez dira sortzen herri garatu eta azpigaratuetan SOILIK, baizik eta herri garatuen esparruan eta sistemari itsatsirik doazen kontraesanen ondorioz, azken hamar urteotan

DESBERDINTASUN SOZIALA areagotu eta LANGILEEN ESKUBIDE SOZIALAK NABARMENKI MURRIZTU DIRA.

18 Sistemaren espansio gosea, etekin handiena koste txikienaz lortzearen lemapean, hondamendi ekologiko ikaragarriak sortzen ari da. Garapen basatiaren kontzeptuak eta naturaren bizi iturrien (basoak, itsasoa, poloak, ibaiak, ...) gutxiespenak kolokan jartzen dute gizateriaren etorkizuna. Hortaz, geroago azalduko dugun bezala, burruka ekologikoa ulertu behar dugu natura zaintzeko eta desarroilismo kapitalistaren dialektika zentzugabeari erantzuteko modu bat bezala.

19 Mendebaldeko herri gehienetan dagoen demokrazia balorea desgaste eta usteldura sintomak erakusten hasia da: abstentzioaren gorakada, mekanika autoritarioen garapena, arrazekeriaren zabalkundea ...; hau da, desbertebrazio sozialaren sintomak eta, zoritxarrez, ezkerrak ez du bereganatzen maila handiagoko protagonismo alternatiborik bere baitan biltzeko etsipen bide hauek balore eta erreferentzia politiko-sozialerako elementu berriekin batera.

20 Bilakaera honen barrua, analisi ekonomikoaren atalean zehaztuko badugu ere, badira desajuste edo desoreka elementu batzu herri kapitalisten indar politiko-ekonomikoen harremanen barruan. Azpimarratzeko elementuak honakoak dira:

21 - Ezegonkortasuna eta desoreka progresiboak USAko ekonomian, Golkoko Gerrak eta haren ondorio ekonomikoek bizkortu baldin badute ere.

22 - Alemania eta Japoneko ekonomien goranzko joera. Alemaniako bilakaerak eragin berezia izan dezake Europako Ekialdeko egoera kontutan hartuta, "Europako proiektoa" desestabilizatu ahal du eta. Alemaniak "bere kasa" eta Ekialdeko herrietarantz garatu nahi omen duen zabalkunde politiko-ekonomikoak, EEEko herrietan desajusteak sortaraz ditzake, hasieran ezarritako proiektoa geldiarazi ahal duten pitzadurak zabalduz. Bitxia da, "blokeen" desagerpenaren ostean Iparraldeko herriak (orain EEEtik kanpo) bat etortzea Elkartean sartzeko eskaerarekin. Alemaniako ekonomiaren arrisku espansiboak elkartearen "aterpea" haien interesak defendatu eta armonizatzeko leku aproposa bihurtu dute.

23 - Desadostasunak, zalantzak ... agertu dira, edo, behintzat, Europako proiektoaren abiadurari buruzko ikuspegi desberdinak, herri berriak sortzean, merkatu berriak zabaltzean ..."

1.1.2. SESB ETA SOZIALISMO ERREALAREN EREMUKO HERRIETAKO GERTAERAK.

24 Azken hiru urteota abiadura ikaragarriaz gertatzen ari denak behartu gaitu, sortzen ziren egiazko gertaeren arabera, analisi zuzenkea asko egitera, prestatzen somatzen genuenari buruz. Berdin gertatu zaie analistei eta nazioarteko inteligentzi zerbitzuei.

25 Perestroikaren bilakaeraren esperantzak erreferentzi puntu zirauen, SESBeko sistema une honetan ikusten den errealitate gordinaren arabera sozialistatzat hartu ezin dena eta bere degradazioa zuzenduko zuen mekanismo bezala. PCUSEstatuaren barne ustelkeriaz jabetuta ere, nolabaiteko konfidantza zegoen gizarte sobietarra eraberritzeko jokaera horretan, baina konfidantza hori ez zen oinarritzen benetako erradiografia eta datuetan eta gure inertzia analitikoek eragina handia zuten. Azken batean, Polonia, Txekoslobakia, Errumania eta abarretan gertatutako "leherketa" sozialen eskema bera SESBen ezin errepika zitekeen ziurtasuna zegoen, PCUS Sobiet Batasuneko gizate eta herrian errotuago eta bertebratuago zegoen uste oso eta okerraren eraginez.

26 Abuztuan arrasto hauek ezabatu eta analizatzen gaitza den "Estatu kolpe" baten ostean, oinarri ideologiko eredugarri batzuetatik 1.917.ean sortutako prozesu historikoak ikarragarrizko ATZERAPEN

eta DESGASTE POLITIKO IDEOLOGIKOA jasan du.

27 Laburlabur esateko ponentziaren asmoa ez baita zehaztapen handiagoan sartzea SESBek garatu eta bultzaturiko ereduaren porrotaren nahusnarketarako ondorioetan sakondu beharra dago.

28 Filosofia marxistaren eta gizarte sozialista BEREIZTASUN POLITIKO ETA KONTESTUAL bakoitzetik abiatuz eraikitzeko helburuaren balioaz komentziturik, kontutan hartu beharreko zenbait puntu ikusten da:

29 - Sistema kapitalistaren kontrako borrokan klabe izan den erreferente ideologiko-historikoaren galera eta arma ideologikorik gabe geratu izanaren "sentsazio" orokorra. EZ DAGO Perestroikarik eta balizko gertaeren norabidea ez dago indar edo jarrera aurrerakoien kontrolpean, eta denbora beharko da SESB bihurtuko den horren BIRROSAKETA eta BIRSORPENA egiteko.

30 - "Proletargoaren diktadura", "alderdi bakarra" eta antzeko kontzeptuen porrota eta zalantzan jartzea, bai eta sozialismoaren bilakaera ulertzeko zenbait mekanika estaliniarrak ere, kontutan hartuz sistema sozialista testuinguru zehatz batzuetan garatzen dela, sistema kapitalistarekiko norgehiagoka (gerra hotza ...) politiko-ekonomiko gogor batean sartuta, bere garapenean ere eragina duena, eta ez ditu LABORATEGILAN BATEN EZAUGARRIAK.

31 - Garapenerako oinarrizko beste faktore batzuetatik libre; banakako eta kolektibitatearen askatasunetan sakontzea, agente sozialen benetako garapena eta aldaketa sozialean partehartzea ...; zentzu honetan SOZIALISMORAKO BIDEAK BIRROSATU beharra dago, HELBURU SOZIALISTAREN DEFENTSATIK ABIATUTA.

32 - Nazioartean "motor" politiko-ekonomiko baten faltak beste herri aurrerakoien bilakaera politiko-ekonomikoa eta askapenerako borrokak baldintzatzen ditu. SESBek "bide sozialista"n zeuden herri guztiekin betetako funtzioa (harreman kometzial pribilegiatuak), elkartasun internazionalista eredugarriro aplikatuz (Afganistan bezalako salbuespen eztabaidagarriak kenduta).

33 Angola, Mozambique, Namibia, Salvador bezalako herrietan edota PAEren borrokarekin gertatzen ari dena, horri Cubak jasaten duen blokeo eta txantai ekonomikoak gehituta, aztertzeko, SESBeko eta sozialismo erreala izenekoaren eremuko gainerako herrietako gertaeren ondorioen barruan kokatu behar da.

34 - Sistema sobietarraren apurketa nazio erreibindikazioek ere ukitu dute, garatutako proeiktu sozialistaren aurrean gizarteak hartu duen sinesgabetasun eta sustraigabetasun kontestu horretan. Gai honetan beti agertzen da hausnarketa "faltsu" edo manipulatu bat. Sektore batzuek "nazionalismoa", Autodeterminazio eta Independentziarako borroka bide sozialista sobietarraren porrotaren arrazoi edo sabotatzaile gisa aurkeztu eta, NAZIOARTEKO EDOZEIN KONTESTUTAN, HERRIEN ERREIBINDIKAZIOEI IZAERA ATZERAKOI ETA ERRETROGADOA EZARRI NAHI IZAN DIETE. ILDO HONETATIK AIPATU BEHARRA DAGO IDE SOZIALISTAK BEHAR BEZALA FUNTZIONATUEZ GERO BERE OSOTASUNEAN, SESBeko HERRIEN BILAKAERA POLITIKO, EKONOMIKO, SOZIAL eta KULTURALaren eta GIZARTE SOZIALISTAREN FINKAPENAREN ARTEKO LOTURA EMAN BEHAR ZELA.

35 Beneta porrot egin duena sistemaren bilakaera izan da, oinarrizko mekanismoei dagokienez (bilakaera ekonomikoa, masekiko lotura, banakako eta kolektibitatearen askatasunetan sakontzea ... eta SESBeko HERRIEN BURUJABETASUNA ETA ESKUBIDEAK, PRAKTIKAN, ONTZAT EZ HARTZEA) eta, horren ondorioz, nazio erreibindikazioak norabide bitan azaltzen dira: BENETAKO ASKATASUNA ETA BURUJABETASUNA lortzeko borroka, eta HERRIARI BIZKARRA EMAN DION SISTEMA bat erabat arbuiatzea.

36 Hortaz, A.E.ren eta independentziaren eskaera ezkerrak, osotasunean eta nazioartean, bereganatu beharreko balioak dira, DEMOKRATIZAZIOAN ETA KOMUNITATE BAKOITZAREN BALORE SOZIOKULTURALETAN AURRERA EGITEKO BIDE BEZALA. Alderdi honek ez du inoiz oztopatu behar elkartasunean. Klasekoan zein internazionalistan, sakontzea, ezta sistema kapitalistaren kontrako BORROKA ere.

37 Arlo honetan, azken gertaerek honako hau ekarri dute:

38 a) Estatuen mitoen haustura eta A.E. eta Independentziarako borrokaren berreskurapena Europan, sistemak berak ere planteamendu horien balioa esparru kolonialera eta Hirugarren Mundura mugatzen zuen bitartean.

39 b) Nazio erreibindikazioak, ezkerreko zenbait sektoretatik leporatzen ziguten klitxe zaharra erreibindikazio "pequeño burguesa" apurtzeaz gain, EZKERRETIK gaur egungo ESTATU-NAZIOEN ABSOLUTISMO POLITIKO, EKONOMIKO, KULTURALAREN KONTRA eraman beharreko borrokaren motore bezala kokatu dira. Bistan da erreibindikazio demokratiko oro autodeterminaziorako eskubidea ez da, berez, ezker edo eskuinekoa, ez badu proiekzio zehatzik, baina, era berean, argi dago ezkerrak lotu behar dituela AUTODETERMINAZIORAKO ESKUBIDEA LORTZEKO BORROKA aldaketa politiko-sozial baterako borrokan agertzen doazen beste balore batzuekin. Aldaketa horrek helburu estrategikoetarako bideak jorratu behar ditu: sozialismo demokratikoaren eraikuntza.

1.1.3. SOZIALDEMOKRAZIA NAZIOARTEKO TESTUINGURU HONETAN.

40 Azken gertaera politikoek filosofia sozialdemokraten espazioa eta interbentzio ildoa karakterizatu dute. Filosofia hauek kapitalismoa eta "sozialismo erreala" izenekoaren arteko "hirugarren bide" bezala sortu ziren. Herri garatuetako alderdi sozialdemokrata gehienen ekintzabide ekonomikoa engranaje kapitalistan kokatzen da erabat, nazioartean mantendutako jarrera Panamako inbasioa, Golkoko Gerra ... bezalako arazoen aurrean lotsagarria izan da USAren ekintza legitimizatzean, sozialdemokraziaren balore politiko eta demokratikoen eskema ez da estrategikoki bereizten antigoaleko eskuineko alderdi demokristianoen jokaeratik ... hau da, gehienetan sistema kapitalistaren bilakaerarekin estuki loturik dagoen "hirugarren bide" faltsu baten aurrean gaude.

41 Egun dagoen sozialdemokraziaren ezaugarrien artean honakoak aipatu ahal ditugu:

42 - Basatikeria kapitalistaren adierazpen leun eta "humanizatuagoa" izan nahi du, baina estrategiarako bide alternatiborik egokitu gabe ekonomian, politikan edo nazioarteko harremanetan. Azkenean kapitalismoaren finkapenerako kontrapeso politikomoral eta makilatzailea bihurtzen da.

43 - Haren asmoa da, sozialismo errealaren porrotaren aurrean, "amu" ideologiko baten moduko zerbait bilakatzea, kapitalismoaren alternatibarako "bilgune" bakarraren gisan finkatu nahiean (alderdi honek bat egiten du kapitalismoaren beraren bilakaera eskemarekin). Europako sozialdemokraziak finkatu nahi duen leloa hauxe da: "SOZIALDEMOKRAZIATIK EZKERRERA EZ DAGO EZER ERE, HUTSA BAINO".

44 Hausnarketa orokor eta labur hauek (sakonago azaltzeak ponentzia oso bat eskatuko luke) egiazko ihardun bat deskribatu nahi du, nazioarteko politikan, bere orokortasun politiko, sozial eta ekonomikoak eragin handia baitu.

HASIERAKO APUNTE BATZUK ETA ONDORIO OROKORRAK.

45 Nazioarteko egoerari buruzko ondorio orokor bezala, honelaxe zehaztu ahal dugu:

46 - Ideia aurrerakoien edota kapitalismoaren aurreko alternatiben atzerapen fase historikoa.

Borroka politiko eta sozialerako balore berriak berriz bultzatu beharra, aldaketarako bideak direla helburu, pixkanaka sozialismoa eraikitzen joateko, prozesu honen linealtasunari buruzko moldeak eta aurretizko dogmak apurtuz.

47 - Autodeterminazio Eskubidearen garapen eta erabilpena bultzatu beharra, hori baita aldaketa politiko-sozialerako borrokarekin lotu beharreko oinarrizko tresna eta eskubide demokratikoa.

48 - Sistema kapitalistaren zabalkundearen areagotzea eta USAren nazioarteko politika agresibo eta txantai bidezkoa. Nazioarteko eremu honetan, Ekialde Mendebalde enfrentamendua desagertu da eta sozialdemokrazia ez da gauza egoera moteltzeko.

49 - Ezegunkortasun mailak europear proiektuan (batasun politikoa), honen merkatu-komertzial arloek (Akta bakarra) goratzen jarraitzen badute ere. Alemaniaren "ekialde"rako garapen politiko-ekonomiko "naturalak" tentsio eta desberdintasun garrantzitsua zorrozteko mehatxua du.

50 - Dardara ekonomiko-sozialen fasea, herri berriak sortzean edota sistema ekonomiko-politikoen koordenada berriak ezartzean beste batzuetan.

1.2.- ESTATU ESPAINOLEKO TESTUINGURU POLITIKOA.

51 Honen argazki analitiko, hausnarketarako puntuetan orekatu eta, batez ere, eznahastua aurkeztu ahal izateko, zenbait ataletan banatuko dugu gaia:

1.2.1.- ESTATUAREN "POTEREAK"

52 Francoren diktadura garaiko berrogei urteek argi baino argiago kokatu zuten "egiazko potere" izenekoen potere faktiko eta erabakiorra, parlamentu bidezko demokraziarako metodoen garapenari zein askatasun sistemaren aurrerapenei nagusituko zitzaiena. Gaur egun, 15 urte baino gehiagoko denboraldi baten ostean, "egiazko potere" horiek atzekalde faktikoa osatzen dute oraindik, Estatuko Exekutibo politikoaren iharduera ildo garrantzitsu batzu baldintzatzen dituztelarik, benetako eragina izanik.

53 Dena dela, eragin mediatikoa duen "espazio" horretan "birrosaketak" edota bilakaerak gertatu direla ezin ukatu:

54 - Berezko bilakaerak potere faktiko horien barne batasuna hautsi du: lehen, Estatuaren alde militarra eta ekonomikoa Hierarkia militarra batetik eta bestetik industria eta finantzen oligarkiaren artean izandako loturei esker biltzen zituzten haien baitan; egun, ordea, antzeko loturak dituzten kasuak egonik ere, "egiazko potere edo potere mediatiko" horietan mugikortasun eza handiagoa dago. Horrek ez du esan nahi "Estatu arazoen" aurrean, bereziki euskal auziaren aurrean, zenbait unetan sentsibilitate edo kontraesan taktikorik ezin sor daitekeenik. Areago, kontraesan eta sentsibilitate ezberdin horiek gobernuan dagoen alderdira PSOEra erakartzen eta erakarriko dituzte, aipatu auziaren konponbideari dagokionez, batipat.

55 - Arlo militarrari dagokionean, eta potere mediatikoa izanik duen eraginari begira, Goardia Civila nabarmendu egin da, eta bertan daude sektore atzerakoienak.

56 PSOE esparru mediatiko-faktikoetan sartua dago: aginte judiziala, ekonomikoa, poliziala ... eta daukan eragin maila gero eta handiagoa izanik ere, EZ dira ERABAKIORRAK esparru horien jarreretan.

57 Komunikabideen papera, hauek eritzi soziala moldatzeko faktore mediatikoak diren aldean, ezaugarri nabarmenak hartzen joan da eta, batzutan, jarrera faktikoen "adierazpenetarako" izkutuko euskarri edo tresna bihurtu dira. Ildo honetatik, egungo borroka politikoan eta faktore mediatikoen izkutuko ihardueran, komunikabideen kontrola benetako norgehiagoka dugu.

58 Hitz batez, Espainiar Estatuan ezarritako sistema politiko parlamentarioaren atzetik, "sistema demokratikotik" kanpo garatu eta birsortzen diren potereek eragin mediatikoa mantentzen dute oraindik, Konstituzioaren edukinean berean legez babesturik. Potere horiek sistema zaindu eta koakzionatzeko lan ATZERAKOIA betetzen dute, horren ondorioak aldiro azaltzen direlarik. Esaldi batean laburtzeko, Zuzenbidezko Estatuak "zaintzapean" eta atzekalde mediatiko batek baldintzaturik segitzen du, herriaren borondatetik eta legitimazio sistema orotatik at.

1.2.2.- "SISTEMAREN" BILAKAERA.

59 "Zuzenbidezko Estatuak", frankismoaren prozesu bukaera sortu zenetik fase batzu izan ditu, O-23 izanik garrantzizko inflesio puntua, haren itxuratze eta irudiari dagokionez. Hausnarketa garrantzitsuenak hauexek lirateke:

60 - O-23aren ostean eta batipat NATO eta EEEn sartzearekin batera, PSOEk Gobernuan daraman hamarkada honetan zehar, Espainiako sistema medebaldeko "ereduetara" egokitu eta sartzen joan da pixkanaka, neurri handi batean Francoren legatua jasotzean bere gain hartu zuen proiekzio internazionala apurtzea lortu duelarik. Esan beharrik ez dago, "irudi" horrek marketing politikotik gehiago duela errealitate objetibotik baino, euskal auzia eta ENAMen iharduera politikoak direlarik "arazo" garrantzitsuak sortzen dizkiotenak oraindik nazioarte mailan, gero eta lankidetza maila altuagoak lortu baditu ere.

61 - "Parlamentu bidezko demokrazia"k dauzkan urte gutxi hauetan, sistemak bere osotasunean bereziki bere jestio edo poteremekanikari dagokionez, DESGASTE handia jasan du: PSOEk gizartean aurrera eraman duen desideologizazioa; txantxullo eta usteldura ugaldu eta hedatu dira Administrazioaren "jokabiderako arau" bihurtzeraino; arazo sozial latz batzu (langabezia ...) finkatu eta errotu egin dira ... guzti horrek "desengantxe" maila handiak sortarazten ditu hauteskundeetako abstentzioaren bidez isladatzen dena, badiruri PP-PSOE orteko "hitzarmen" bat dagoela, Guerra, Naseiro,... kasuen andoren partidu politiko eta, orokorki, politikarien ekimena duhintzeko.

62 - Autonomien Estatuak, edo Konstituziotik sortutako Estatu ereduak, goia jo du, Estatuko herrien erreibindikazio nazional demokratikoak bere baitan bildu gabe. Nazioarteko gertaerek ordea, -autodeterminaziorako Eskubidea Europa osoan zehar zabaltzen ari delarik-, eta arlo honetan Konstituzioak agertzen duen izaera antidemokratikoak, egoera delikatu samarrean utzi dute Estatua, independentzi eskaerak gora ari diren une honetan. Datorkigun Hitzarmen Autonomikoa, hasierako planteamendua -denok mahai beretik jatea, alegia- hautsirik ere, EAJ eta CIU negoziazio-prozesu batean sartzen ahaleginduko da, kontraprestazio ekonomikoetan oinarriturik (Gizarte Segurantza, INEM, Kontzertua, ...), herri bien Burujabetasuna onartzeko egiazko pausu kualitatibo handirik egin gabe, halere, ez zeutzu politiko zehatzean, ez materia ekonomikoan ere.

1.2.3.- ARLO EKONOMIKO-SOZIALA.

63 Espainiar Estatuko egoera sozio-ekonomiko orokorra bi faktorek baldintzatzen dute nagusiki: ekoizpen aparatuaren ahulezia eta EEEn sartzeko eginiko negoziazio eta erritmoak. Parametro hauetatik abiatuz eta labur-labur aipatuz, koiuntura eta ikuspegia aztertzeko indikatzaile bezala honakoak azpimarratuko genituzke:

64 - Azken urteotan gertatutako birsortze ekonomikoa -parametro makroekonomikotan: BPG ...- engainagarria izateaz gain, kanpoko aldakin aldakorretan oinarritua da (besteak beste kapital multinazionalaren inbertsioak). Bertako sare industriala ez da armonikoki eta estrukturalki garatu, ez berrikuntza teknologikoaren arloan (gaur egun kopetitibitaterako erizpideen artean klabe dena), ezta sektore industrial berrien bultzadan ere. Hortaz, Espainiar Estatuko ekonomiak, konpetentziari dagokionez, duen hauskortasunak egoera zailak iragartzen ditu 92.etik aurrera aplikatu beharreko CUEren ondorioz, Olinpiadek zein EXPO-92ek ekonomian ondorio koiunturalak sortu ahal badituzte ere "Ekialde"rako inbertsio desplazamenduak (SESB eta beste herrialde batzutako gertaeren aurrean), arazo ekonomikoak eta bere giza eraginak sakon ditzake..

65 Panorama orokor honek, Euskadin, ezaugarri kezkagarriak ditu, aurrerago azalduko dugun bezala, gure herriaren etorkizuna baldintzatzen duen politika baten aurrean, INDUSTRIA DESMANTELATZEKO HELBURUA duena.

66 Egoera ekonomikoaren itxurazko hobekuntzak -termino makroekonomikotan besterik ez bada- ez du hobekuntza orekaturik erakarriko langile zein herri xehearentzat, aitzitik, DESBERDINTASUN SOZIALA areagotu egin baita, langile kolektibo ezberdinen maila adkisitiboak gero eta urrunago daudela elkarrengandik. Desoreka sozialaren areagotze horri gehitu behar zaizkio langileen OINARRIZKO ESKUBIDEAK MURRIZTEKO neurriak: Gizarte Seguraṇtzari Pentsio-Fondoen bidez egindako Sabotaia, epleguaren liberalizazioa, eskubide sindikalak mugatzea ... ESPAINIAR ESTATUAN, OROKORREAN ETA BATERA, INPOSATUTAKO sare baten bidez, autonomi erakundeen eskumen ezagatik. Guzti honen ondorioz arazo sozialak sortzen hasi dira eta areagotu egingo dira gero eta langile kolektibo gehiagotan.

67 Langileen eskubideei dagokienez bizi dugun atzerapen giro honetan, administraziotik antolatzen diren plangintza politiko-ekonomikoen agresibitate eta koherentzia ezak eraginda, Estatu Espainoleko sindikalismoaren ahulezia agerian geratu da. CCOO eta UGT sindikatuek eraman duten interbentzio-ildo ideologigabe eta epelaren ondorioz, erantzuteko gaitasun falta dago, eta agente sindikal horiek galdu dute langilegoaren eta sindikalismoaren balore aktiboak "berregituratzen" sakontzeko ahalmena. A-14eko burrunba soziala, eragin eta garrantzi handikoa, sindikalismoak berak indargabetu zuen, eta sortutako bataila sozialaren pilaketa horretan itzali zen Langile Mugimenduan koordenada burrukalari eta berrindartzaileetara jotzeko aukera.

68 - Hausnarketa honen haritik, nabarmendu beharra dago PSOEk Espainiar Estatuan ezkerreko indar bezala zuen legitimitate historikoan oinarriturik, azken 10 urteotan Gobernuan burututako lana, Langile Mugimenduaren eta sindikalismoaren bizitasun balore naturalak eta erreibindikazio arrastoak "ezabatzeko" asmotan -komunikabideen bidez egin izan duen intoxikazio eta manipulazio ideologiko-informatiboaren arloan-. Ezein eskuin-indarrek egingo zukeen PSOEk egin duena poterean irautearren. PSOEk Espainiar Estatuko gizartea eskuinerantz lerratzea lortu du -eta bide beretik segitzen du-. Sistemak berak, finkatu ahal izateko, behar zituen parametroetan (bipartidismoa garatzeko esparru potentzialak ahultzea eta, NOSKI, ALDAKETA SOZIAL AURRERAKOIEN ARRASTO ORO ERABAT BAZTERTU DUELARIK.

69 - Sindikalismoak mass-medien bidez nolabaiteko eragin soziala baduela badirudi ere, praktikan, batere indarrik ez duten operazio hutsak dira, ez bait dago LANGILERIAREN BARRUAN ALDAKETA SOZIALERAKO DISKURTSO BATEN OSAKETA ETA GARAPEN OROKORRIK.

1.2.4.- EGUNGO MAPA POLITIKOA.

70 Etorkizun politikoan hauteman daitezkeen faktore adierazgarrienak honako hauek dira:

71 - Estatuaren Gestioan emandako 10 urteren buruan, desgaste sintomak igarri ahal dira PSOEn, hurrengo hauteskundeetan gehiengo absolutoa galtzeko arriskua duelarik. Olinpiadek zein EXPO-92ek eman ahal dioten "oxigeno" politikoa alde batera utzita, (hortaz, baliteke hauteskundeak 92eko udazkenera aurreratzea, olatu horren "uzta" jasotzeko asmoaz), PSOEk badaki hauteskunde horiei begira badirela eragin politiko haundiko elementu bi: batetik, "euskal auzia" deritzona, eta horren irtenbide negoziatua, eta bestetik "hitzarmen autonomiko" baterako negoziazioa, EAJ eta CIUren babes politikoa ziurtatzeko hurrengo legegintzaldian. PPk ere "landu" nahiko luke babes politiko hori, indar erregionalekiko hitzarmenen bidetik jarraituz, sozialisten benetako "alternatiba" bihurtu nahiean.

72 - Beraz, datozen hilabeteak garrantzi handikoak izango dira, bi faktore hauek eragin zuzena edukiko dutelako Euskal Herriko politikan eta, hortaz, ENAM behar bezala kokatu beharko da PSOE eta Estatuaren "arazoei" onura ateratzeko eta gure herriaren subiranotasuna onartzean oinarritutako errealitate demokratiko bat finkatzea bultzatzeko. Hala ere, botere mediatikoei buruz atal honetan adierazitako azkerketatik abiatuz, bereiztu beharra ditugu (mekanizismo errazak ekidinez) Gobernuaren gestioan jarraitzeko PSOEk estatuan dituen behar "politikoak" eta euskal gatazka deituaren behin behirako konponketa. Gai hau "Estatuko arazo"tzat karakterizatzeak sektore mediatikoak logika politikoetatik kanpora egotea eragiten du eta, batzutan, bere kontraesan edota jarrerak nidarrez agertzea (Alcala Hoteleko Atentatuaren erakurketa politikoa).

73 - Eskuin espainiarra sendotze estrategiko baten seinaleak agertzen hasia da, PPren egungo errealitatean oinarrituz eta bere espazio naturala "nahasten" zuten bestelako ekimenak desagertu bait dira: CDS; aipatzekoa da eskuin espainiarraren bilakaera autonomizalea, betiko espainolismoaren zenbait zantzu gorderik ere, autonomien kontrako jarrera batetik, egun, maila askotan, PSOE baino autonomistagoa izatera pasatu delako. Guzti horrek garrantzi handia du, PSOE eta IU jarrera aurrerakoiagoak hartzera behartzen baiditu, Estatu ereduari dagokionean eskuinarengandik bereizteko beharraren lojika dela eta. PSOE barruan "federalismoaren" kontzeptua sortu izanak (hobe esan, bere apal ideologikoan utzia zuten kontzèptu bat berreskuratzeak) eta Europako giroak, gaur egun autonomismo administratibo hutsean kokatutako jarrera batzu areagotu ditzake etorkizunean..

74 - Alderdi nazionalisten garrantzi politikoaren gorakada eta erregionalismoaren aupada: Aragoe, Cantabria, Valencia, Unidad Alavesa ...; estatuko hainbat erregiotan, erregionalismoak, PSOEri aurre egitera bideratua, izan duen handitzeak PP behartzen du "rompecabezas" moduko operazioa egitera, "sozialisten" kontra indarrak biltzeko.

75 - PSOEren desgasteak ez du IU indartu, azken hau banaketa eta haustura prozesuek jota dagoelako (batez ere, bere gune dinamizatzailetik, hau da PCEtik).

76 - Zentzu honetan, A-14 giza eragin handiagoa izango zuen zerbait izan zitekeen, baina azkenean, CCOO-UGTk eta IUren estrategiak berak AURREKO URTEETAN SISTEMAREN AURKAKO BORROKAK PILATUTAKO ENERJIEN LURPERATZEAN bilakatu zuten.

77 - IUk gaitasun eza agertu du A.E.rako erreibindikazioa eta Konstituzioaren aldaketa bereganatzeko eta gauzatzeko, nazionalitate historikoetan borrokan diharduen egiazko ezkerra onartzeko prozesu baten barruan; horren ondorioz, Euskadi, Galiza eta Catalunyan politikoki gutxiagotua gelditzen ari da. Eta arazo nazionalaren aurrean PSOEk duen tesi berbera -partehartze praktikoaren errealitatean- defendatzeak ere horretara eramaten du. Erreibindikazio

nazionalista izendatzeko "elkartasun eza" eta "erreibindikazio eskuindarra" bezalako terminoak erabiltzearen eskema zaharrak erro sakonak dituzte PCE eta IUren gehiengoaren diskurtsoan; arlo honetan, jasan dituzten porrotek eta gertaeren bilakaera analitikoak ez dituzte aldarazi komunista espainiarren dogma anakroniko hauek.

KAPITULU HONETAKO ONDORIO OROKOR BATZU

78 Beharrezko da emandako eskema deskriptibo eta baloratibotik zenbait faktore orokor hartu eta laburbiltzea datozen hilabetei begira:

79 - Estatuaren atzekaldean dauden egiazko potereek "Estatuaren arazo eta istiluetan" eragin mediatikoa dute oraindik.

80 - Estatuko Langile Mugimenduaren eta sindikalismoaren desbertebrazioak, antolaketan zein erantzunetan, eragozten du fase honetan, gehiengo soziala diren langileentzat benetan txarra izango den perspektiba sozio-ekonomikoari aurre egiteko indar sozialak biltzen aurreratzea. Hala ere, erantzun partzialek eta gizartearen gaizkiegottea areagotzen ari da PSOE Gobernuak planteiatutako ildo sozio-ekonomikoen aurrean.

81 - Autonomien Estatuaren agorpenak eta erreibindikazio nazionalisten iraupen tinko eta indartuak, borrokaren ezaugarriak direla eta Euskadi delarik "punta de lanza", pisu handia ematen dio Hitzarmen Autonomikoari datozen hilabeteetako politikan: bi izango dira burruka politikoaren erreferentzia puntuak: Estatua, nazionalismoa gaur egungoak bezalako moldeetan bideratu edo lurperatzeko ahaleginetan, batetik, eta bestetik, indarrean dagoen eredua "hausteko" burruka, A.E.aren errekonozimenduaren bitartez; beti ere datozen hauteskundeei begira PSOEk dituen beharren arabera eta Europako giroaren eraginpean. Horri dagokionez, Euskadiren normalizazio politikorako bideek garrantzia hartuko dute datozen hilabeteetan (elkarrizketak berriz hasi, sasinegoziazio kontuak ...), edo, gutzienez, kontutan nortzeko faktore modura agertzen dira.

82 - Ez da ikusten, epe laburrean, PSOEren esparruren batean edo gizartearen esparru etsituetan (potentzialki ezkertiarrak) IUk aurrera egiteko posibilidaderik. Langile Mugimenduaren barruan interbentzio era desberdin bat gauzatzea eta mugimendu sozialen bultzada, PSOErekin luzegabe burutu beharreko burruka ideologikoaren barnean, faktore giltzarriak izan litezke IUk garrantzi handiagoko pausuak emateko garaian, ezker espainiarraren sektore batzuei ilusioa eta alternatiba bat bueltatzeko. Hala ez balitz, PSOEren ezkerreko indar baliogabea izango da, bilakaera estrategikorako perspektiba ezak antzutuko duen errepresentatibitate maila izatera kondenatua.

1.3.- EUSKAL HERRIA

1.3.1.- HEGOALDEA.-

1.3.1.1.- EGOERAREN IKUSPEGI OROKORRA.-

83 Azkeneko hilabeteotan aldaketa garrantzitsuak gertatzen ari dira Hegoalde eta Espainiar Estatuaren arteko gatazkaren ezaugarrien multzoan, eta horien ondorioek eragina izan dezakete euskal politikan, unez uneko egoeraren egitura hautsiz.

84 Azken hiru urte honetako iharduera politikoak izan duen gorabehera faltaren ondoren aldaketak ezagutu ditugu. Itunek, "ETAren indarkeriaren kontrako borroka" edo, oinarria izanik, ezker abertzalea lurpe-

ratu nahi izan dute, baina horien egiazko emaitzak kontraesanez beteta daude eta ez dute lortu nahi adinako eragina. Arestian aipatutakoa eta mugimendu politiko-sozialaren aldagai orokorrek honako gogoeta hauek egin erazten dizkigute:

85 a) Itunaren ondorioak eta bilakaera.-

86 Itunek euskal politikan eta gatazkaren beraren garapenean izan dituzten ondorioei buruzko azterketa egiterakoan, irakurketa xinpleak saihetsi behar ditugu, eta azterketei dagokien sakontasuna eman.

87 Itunek PNV, EA eta EE politikoki PSOEtik eta Estatutik hurbilago jarri zituen ezker abertzalearen kontrako borroka politikoan, eta hori dela eta, biziki aldatu dira gatazkaren gakoak. "Abertzaletasun demokratikoa" deritzonak, burujabetasunerako tresnatzat omen zuten bide estatutarioaren porrot politikoa onartu ezinik, Madrilen aurrean erreibindikazio abertzaleak agertzeko mugimendua bultzatu beharrean, bere eginahal guziak erabili ditu PSOE eta PPrekin batera ezker abertzalea inguratu eta akatzeko. PNVren ahulezia, EA sortu zeneko banaketaren ondorioa, garrantzi haundiko faktore izan zen buruzagi jeltzaleek jokabide politiko bat hartzeko. Jokabide honek bi xede nagusi ditu: - ezker abertzalea haz dadin galeraztea, horretarako PSOErengana hurbildu behar bazuen ere. - denbora irabaztea, banaketaren ondorioak neutralizatzeko.

88 Hori horrela, Itunek gatazka "ilundu" nahi izan dute, eta euskal gizartearen beraren erdian kokatu. "Euskal gizarteak konpondu behar ditu bere arazoak", "euskaldunek berek garbitu behar dute terroristen indarkeria". Horiek ziren mezuak, eta gaur egun ere entzuten dira. Hori dute tresna politikoaren filosofia orokorra, eta horren erruz, haundia egiatan PNVren erantzukizun politikoa!, dago gatazka dagoen bezala.

89 "Ibilbidea"ri buruz, hots, Itunen ondorio politikoei buruz eta egoeraren gaineko irakurketa orokorraz eta horien ustezko geroaz, honako hau esan dezakegu:

90 Itun politikoak ez du lortu bere eragina euskal gizartean nahi zuen neurrian, baina lortu du ENAMen kontrako sektore gogorrenei babes psikologikoa ematea, eta gizarteak haiek hobeki entenditzea. Horri dagokionez, dena den, garrantzitsua da komunikabideen zeregina azpimarratzea, gaur egun "Itunaren informazio-euskarria" baino gehiago, ezker abertzaleari kalte egin eta kritikatzeko bultzatzaile amorratuak baitira.

91 Itunak ezker abertzalearen kontra erabilitako elementurik nabarmenenak hauek izan dira: "borroka armatuaren inguruan eztabaida sortzea" eta "ezker abertzaleak proiekturik ez duela" eta "bere eskakizunek ez dutela ez zentzurik ez egiazkotasunik" frogatu nahia. Helburu horiei dagokienez, eta gizartean izandako eragina gutxietsi gabe, emaitzak ezker abertzalearen aldekoak izan dira, zeren, desafio politiko-dialektiko honen aurrean bere tesiak indartzeaz gain lehortu egin baitu Estatutuaren aintzira, non igerian egiten zuten Ituneko alderdiek, eta gero eta kontraesan haundiagoak azaldu zaizkie. Duda izpirik gabe, nazioarteko gertaerak bitamina moduko zerbait izan dira ezker abertzalearen osasunarentzat, eta Itunarentzat, aitzitik, birusa.

92 - Itunean gertatu den kontzentrazio politikoak, "denok HBren kontra..." lemapean, nortasun politikoaren zeinuak galtzea ekarri die zenbait alderdiri, eta indartzea PNV eta PSOEri. Hau da, desberdintasun politikorako espaziorik eza dela eta, itunaren "jokabide politiko-dialektikoaren arauek" sortua, EA eta, ezker abertzalearen kontrako borrokaren bultzatzailerik haundiena den, EEren heriotza ekarri dute.

93 - Itunaren gerrikoak estuturik, EAk ezin izan du garatu bere "hirugarren bidea"ren hitzaldi teoriko eta praktikoa, eta "orain baietz eta gero ezetz"kako politika egin du, nortasuna galduz eta bidean gorabehera asko agertuz. Azkenean, Itunaren barrenean sartu izana dela eta, galdu egin du PNVrekiko lehia berezia, eta are larriago dena, tokirik gabe gelditu da bere estrategiak bizirik iraun ahal izateko, ezker abertzalearen politika, taktika eta antolameriduaren osasun eta sasoi onaren aurrean.

94 - Hori guzia horrela, eta azken hilabeteotan sortutako mugimendu politikoei esker (Autobia, Diputazioen gobernua, tripartitoa zatitzea...) itunak gizartean INDARRA ETA EGIAZKO PRESENTZIAz gain, SINESGARRITASUNA GALDU DU BERE ESANAHI ETA ERAGINKORTASUNEAN. "Gesto por la Paz"en ahuleria (itunaren berpiztea behin eta berriz eskatu duena, bera bizi ahal izateko iturria baita), itunaren alderdien arteko hartu-emanen okerragotzea, eta bereziki, ezker abertzalearen indartze politiko-organizatiboa kokokan jartzen ari dira itunaren eragina eta proiekzioa. Hala ere, EZIN DA INOLA ERE ESAN "ITUNAREN FILOSOFIA POLITIKOA" (ezker abertzalearen kontrako borroka eta beste jauzi politiko batzuetarako traba) GAINDITU DENIK.

95 b) Gatazka politikoaren aldagai orokorrak.-

96 Ituna eta bere ondorioak zehazki aztertu ondoren, beharturik gaude gatazka politikoa bere makrodimensio guzietan kokatzera, geroago zehatz-mehatz begiratu ahal izateko beste elementu txiki batzuei.

97 - Estatuko gobernuak eta bere baliabide politiko-zapaltzaileek geldierazi dute azkeneko urteotan ENAMenganako indar biltzea, baina EZ DUTE LORTU BORROKA-MULTZOAREN ERAGIN POLITIKO BIDERKATZAILEA AHULTZEA, ez eta bere estrategia eta linea politikoaren OSASUN IDEOLOGIKO-ERREIBINDIKATIBOA MAKALTZEA ere, horretarako erabilitako ahalegin eta bitarteko haundi eta sofistikatuekin ere. ETAk agertu duen berpizteko ahalmenak (ekintza armatuak beste lurralde batzuetara eramanez, helburu militar bereziak indartuz, hala nola ekonomikoa eta froga, baita teknologia arloan Estatuaren aurretik joanez ere) ikusterazten digu Estatua ez dela gauza bere helburuak nahi bezala betetzen aurrera segitzeko.

98 - Halaber, Herri Batasunak hauteskundeen emaitzetan gora egiten ez badu ere, dudarik ez da ezker abertzalearen proiektuak arlo guzietan aurrera eginen duelako susmoak eta zeinuak baditugula. Hortaz, Estatuak EZ DU LORTU GARRANTZIZKO DESGASTERIK ENAM-en BARRENEAN, eta aitzitik, KARTUTXO ASKO ERRE DITU, bai politikan bai denboran, ezker abertzalea GARAITZEKO ASMOTAN, eta Burujabetasun, Demokrazia eta Normalizazio parametroetan oinarritutako Negoziazio politikorako bideak itxi nahian.

99 - Nazioarteko egoera, nahiz eta ezkerreko indar guziendako kezka eta azterketa ideologikorako elemendua izaten ari den, INDAR EMAILE ETA AIRE FRESKO INPORTANTEA DA ENAM-en PROIEKTU POLITIKORAKO. Komunikabideek, eta alderdi batzuk -PNVk bereziki- ESSBeko krisia aurkitu nahi duten arren ezker guziaren krisia balitz bezala, eta beraz baita ezker abertzalearena ere, horien hitzak HUTSIK DAUDE ETA EZ DUTE LORTZEN euskal errealitatean zerikusia duten faktoreak ahazteraztea: estatuaren eredu antidemokratikoa da, espainiar konstituzioa borontatearen kontra jarria, autodeterminazio eskubidea ukatua dago... Aspektuok zabaltzen eta ezagutzen ari dira Europako Ekialdeko herrietan gertatutakoari esker.

100 - PSOEk eta bere botere mediatikoek ez dute aitortu nahi izan, orain arte behintzat, beren politikaren porrota eta bideraezintasuna. Agerian daude, bestaldetik, edo igar daiteke, haien artean ez-adostasunak badaudela erabili beharreko taktika erabakitzeko orduan. Ezker abertzalearen barrenean Itunak hain gutxi lortu izana, Europako mugimenduak eta Euskadin eta Estatuko beste herri batzuten izandako eragina, gaur egun Estatuan indarrean dagoen eredua politikoki baliorik gabe gelditzea, eta nazionalismo moderatuaren "nahiak" (ezker abertzaleak eta nazioarteko egoerak mugituak) egiazko aldaketarik gabe asetzeko zailtasunak baldintzak prestatzen ari dira taktika mistoak burutzeko: alde batetik, solasaldi-elkarrizketa-negoziazio bidean aurrera egiteko zerbait, eta bestetik eta batera, proiektu abertzalearen kontrako sabotaia-ekintzak.

101 - Nazioarteko egoerak gero eta eragin haundiagoa izanen du gertakizunen bilakaeran, gatazka "izoztuz" irtenbide bat bilatzeko. Horretarako erabiliko dituzte beren baliabide ideologiko, informatibo eta politikoak, negoziatutako edukinetan atzera egiteko. Sektore ekonomikoek protagonismo haundiagoa hartuko dute seguraski.

102 - Bizkitartean, gogortu da azken hilabeteotan Espainiar Gobernuarekiko lehia, bere helburuek kale egin arren ETArekin hitz egiteko bideak irekitzerik nahi ez duelako.

103 - Hurrengo hilabeteetan pakto autonomikoan ikusi ahal izanen ditugu PSOEren jarrera politikoak, baita sektore mediatikoen sentsibilitate eta taktika ere (PSOE estu dabil hauteskundeetako galeragatik, eta hurrengoak hurbil daudelako). Bi mailatako negoziazioak, lehenbizi "bide geldo"ko autonomiak, eta gero "historikoak" deritzenena, "guziendako kafea" agortzea ekar dezake, baina ez digu klabe berezirik ematen.

104 - PNV euskal politikan aktiboago izateko baldintzak lortu ditu, hauteskundeetan lidergoa berreskuratu eta EA baztertu ondoren, nahiz eta gogoan zuten hegemonizazio prozesuak min hartu zuen M-26ko hauteskundeetan, zeren horren ondotik mugimendu politiko arriskutsu eta mediatizatuak egin behar izan baitzituen. Arriskutsuak, bai, mugimendu horien izaera, eta egiteko modua ere, traba baitira berehala arrakasta edo fruituak eskuratzeko, bidean sortutako tirabirengatik. Hala ere PNVk, hauteskundeetan zein proiektu politikoan (orain ez ongi kokatua Europa aldeko haizeek bere linea autonomista kolokan jartzen dutelako) askatasun haundiagoa aurkituko du bere hariak nahi bezala mugitzeko. Gauza bat dago argi eta garbi: PNVk orain arte izan du, eta hemendik aurrera ere izanen, erantzukizun izugarria gatazkak gaur eguneko koordenadetan segitzen badu. PNVren mugimendua, negoziazioaren aldeko bideak bultzatzekotan, honako hauetan oinarrituko da: BERE AUKERAREN BILAKAERA ESTRATEGIKOAREN SEGURTASUNA, ETA PSOE-REN LAGUNTZA EDUKI BEHARRA.

105 c) Gizartearen bilakaeraren gakoak.-

106 Koiuntura edota bilakaera politikoaren gaineko edozein azterketak, behar bezalakoa baldin bada, ez die erreparatuko jokabide politikoei edo gako politiko-ekonomiko haundiei, baizik eta gizartearen pentsamolde ideologikoen mailen garapenari, gizarte horretan ALDAKETA SOZIO-POLITIKOA bultzatzeko. Eta, jakina, oinarritzat hartuko du elementu horien arteko erlazioa, eta ez garapen isolatu edo endogenoen gaineko azterketa.

107 Horri dagokionez, nabarmentzen ari dira joera edo jokabide berri batzuk, Langile Mugimenduan lan egiteko eta ezker abertzalearen zeregin soziopolitikorako aipatu behar ditugunak:

108 - Euskal gizartearen jokabideak eta ohiturak eskuinaldera mugitzen ari dira, edo hoberenera jota, ez dira mugitzen. Hori guzia gatazka politiko orokorraren bilakaeraren araberakoa. Itunaren filosofiak bere-bereak dituen baloreak (utopiak eta alternatibak lurperatu; desideologizazioa, arazo politikoen aurrean alderdiek garrantzia galtzen dutelako, denak ENAMen kontrako borrokan elkarrekin egoteagatik...) kontzientzia abertzalearen erlatibizazioa sortu zuten, pragmatismora eramanez, eta gure herriaren geroa arrisku bizian jarriz. Baina aipatu dugun bezala, nazioarteko gertaerek BIZKORTU DUTE ERREIBINDIKAZIO NAZIONALA, AUTODETERMINAZIO ESKUBIDEA... (eskubide hau telebistaren bidez egunero irensten du euskal eta espainiar populazioak; aldaketa hau biziki inportantea da kontzeptu hauek normaltasunez har daitezen). Gertaera hauek lurrera bota dute azken urteotan PNVk eta PSOEk aspektu honen gainean egindako lana.

109 - Dena den, kontzientzia nazionala (gatazka eta proiektu politikoaren klabe nagusia) azken urteotako eraso hilgarria garaitu eta gainditu duela uste badugu ere, badira gauza batzuk hain baikor azaltzeko arrazoirik ematen ez dutenak: kontsumismoa, elkartasun sozialik eza, pragmatismoa izatea ihardun-bidea. Balore horiek euskal gizartean errotzen ari dira, eta ezker abertzaleak bultzatzen duen transformazio proiektuaren eta estrategiaren kontrako elemenduak dira. Aspektu horietan mezu fina garatu behar dugu norabide askotan, eta nola ez, LABek, sindikatu den aldetik, munta haundiko erantzukizun eta zeregina izanen ditu.

110 - Gazteria ezker abertzalearen proiektuari atxekitzeko prozesua ahuldu da, gure lan-dinamika desegokiengatik eta "bloke"aren alderdiak eta komunikabideak egiten ari diren lan ikaragarria-

gatik. Gure gazteria berriak ez ditu ezagutu, sentitu, "bizi izan" kontzientzia indibidual eta kolektiboaren sortzaile diren borroka eta kanpoko faktoreak. Gaur eguneko gazteek ez zuten Franco ezagutu. Burgosko Gerra Kontseilua egin zenean ez ziren mundura jaioak, 70.eko hamarkadan eta 80.eko hamarkadako lehenbiziko urteetan (greba politikoak, errepresioa, Tejeroren kolpea...) umeak edo gaztetxoak ziren, eta horretaz gainera, komunikabideek lan intoxikatzailea egin dute ezker abertzalearen proiektu eta borroka-metodoen kontra. Hori guzia elkarturik, galdu egin da neurri batean orain dela 10-15 urteko gazteriak zuen potentzial abertzale eta iraultzailea.

111 - Gogoeta edo hausnarketa hau ongi baino hobeki aztertu behar du KASek eta ezker abertzale osoak, erabaki ahal izateko, bai edukinean bai moduan, zein den gazteekiko lotura haunditzeko interbentzio politikorako perfila, inolaz ere ahaztu gabe gazteria gaur egun gizarteak kutsatua edo pozoindua dagoela pentsalmode edo pentsamentu balore askotan.

112 - Aipatu beharrekoa da beste elementu batzuk sortu direla indarrez mugimendu sozialean. Intsumisioa, ekologismoa (daukaten karga estrategikoarekin), bakearen aldeko lana bere filosofia guzietan, mugimendu sozialean berpiztea..... Horiek guziak iturria izan daitezke ezker abertzalearentzat, eta harremanak eta loturak egin behar ditu horiekin, beren proiektu alternatiboa eboluzionatu eta aberastu dadin. Ezker abertzaleak izugarrizko ahaleginak egin behar ditu mugimendu horien balore potentzialak bere gain hartzeko, eta mezu aldagaitz edo panfletarioetan sarturik ez gelditzeko.

113 d) Mass-Mediak Euskadin

114 Pentsa liteke puntu honek ez duela zentzurik honelako ponentzia batean, baina komunikabideen papera euskal gizartean hain da haundia, ezen ez aipatzea akats eta traba bailitzateke interbentzio politikorako "klabeak" aztertu eta erabakitzerakoan.

115 Azken urteotan, eta Itunaren babespean, karakterizazio eta eragin izugarria izaten ari dira egoera politikoan, eragin hau batzutan alderdi politikoena berena baino haundiagoa. Autobiaren auzian agerian gelditu zen mass-medien jokabide "autonomo" hau (zenbaitzuk zuzendua, dudarik gabe). Gogoeta bera egiten ahal dugu, maiz, ETA eta ezker abertzalearen kontrako intoxikazio politiko-polizialen euskarria izateko aurkezten baitute beren burua.

116 Errealitate honek bidea eman behar digu KOMUNIKABIDEEN ARLOA BERE NEURRIAN BALORATZEKO, baliabide eta proiekzio egokiak emanez.

1.3.1.2. ARLO EKONOMIKOA.

117 Atal honetan axal-axaletik aipatuko ditugu gure analisiak, bigarren ponentzian zehaztasun eta xehetasun guziekin azalduko baita egoera ekonomiko eta industriala. Baina azterketak ibilbide logikoa izan dezan gauzarik inportanteenak aipatuko ditugu:

118 - Hegoaldeko egoera ekonomiko orokorra biziki kezkatzeko modukoa da. "Desmantelamiento industrial"a bueltarik gabeko egoera larri batera ailegatzen ari edo ailega daiteke hurrengo hilabeteetan (burdingintza, altzairu bereziak, untzigintza, papera...) eta sektore gutxi salbatuko dira krisi honetan, krisi honek, gainera, duela urte batzuk baino ondorio okerragoak izan ditzake, lehenagotik kaltetutako arloak hartzen baitu min.

119 - Lehen mailako sektorea hiltzorian dago, heriotzera bidean eta irtenbiderik gabe egitura-neurririk hartzen ez bada. Horien lehengaiak lantzeko industriak (deribatuak) ere estu eta larri dabiltza (esnekien sektorea, kontserbak...).

120 "Akta bakarra" irekitzen denean, gainera, konpetibitateak egoera berria sortuko du merkatuan.

121 - Sektorearen bilakaera hau multzo ekonomiko desorekatu bati lotua dago, eta "eskupeko" politikoaren menpe bizi da administrazioak emandako laguntzekin (perspektibarik gabeko laguntzak, bestalde).

122 - Ondorio sozialak gogortzen ari dira, LANGABEZIAk gora egiteko joera nabarmena duelako. Arazo sozialetarako diru-iturrien mozketa, gero eta haundiagoak; erakunde autonomikoek ez dute botererik beren politika soziala egiteko; laburbilduz, badirudi haundituko direla langileriaren bizi-mailaren desorekak, eta gazteria, enpleguetarako zabaltze-aldia igaro ondoren, LAN MERKATUAN OZTOPO HAUNDIAK IZAN DITZAKE.

123 - Estatutu-Foru Hobetzea bikoteak erakutsi digu ez dela gauza euskal ekonomia babesteko, gutxieneko burujabetasunean, eta batez ere, ez da gai gure herria globalki "eraikitzea" bermatzen duten neurri politiko eta ekonomikoak hartzeko. Gasteizko eta Iruñeko Gobernuak kexu azaltzen dira Madrileko Gobernuaren politikaren aurrean, baina ez dira kapaz dituzten lokarri politikoak askatu eta eskatzen eta exigitzen hasteko.

124 - Euskadiko sindikalismoak, ELA UGT eta CCOOekin batera burutzen ari den iharduera eta interbentzio ereduaren ondorioz, ez dio erantzun egokirik eman egoera horri. Halaber, marko autonomikoak EUSKAL SINDIKALISMOAREN EGIAZKO LAN KUALIFIKATUA galerazten du, garbi baitago EZ DAGOELA, eskumen arlo honetan, LAN HARREMANETARAKO MARKO AUTONOMIKORIK. Erabaki ekonomikoak eta neurri sozio-laboralak Madrilen hartzen dira, euskal sindikalismoak parterik izan gabe, eta BATEZ ERE, HEGOALDEKO ORDEZKARITZAK ETA ESKAKIZUNAK KONTUAN HARTU GABE.

125 Egoerari buruzko azterketa orokor honetatik konklusio politiko-sindikal batzuk atera behar ditugu:

126 - Bilakaera ekonomikoak garrantzi haundia hartu du sindikalgintzan eta politikagintzan, azterketak egin eta lan egiterakoan. Ezker abertzaleak lan xehea egin behar du arazoaren benetako gakoen inguruko hausnarketa-mailak sortzeko.

127 - Ildo honetan, egoera sozio-ekonomikoaren aurreko "frente soziala" (bere ateraldi edo erreibindikazio proposamenei dagokienez ongi antolatua eta objetibizatua), politikagintza eta zeregin sindikalerako tresna baliotsua da.

128 - Ezker abertzaleak zalantzak sortu behar ditu eredu sozio-ekonomikoari buruz, betiko gogoetaren parametroak erabiliz, eta horretarako beharrezkoa da alternatiba politiko eta ekonomikoak aurkeztea.

129 - Testuinguru sozialak atzerakada ezagutuko du, eta zailtasun haundiak izanen dituzte sistemaren alderdiek, PNV barne, jendeak beren proiektuaren aurrerapenean sinesteko. Ezker abertzalearen kontrako itunek koiuntura ekonomiko egokia izan bazuten (gora egiten zuena, itxuraz behintzat, gizarteari prag-matismo dosiak sartzeko), hemendik aurrera, ordea, egoera ez da ona izanen beren interesetarako.

130 - Behin eta berriz entzunen dugu, naski, egoeraren erantzukizuna ETAren indarkeriarena dela, nahiz eta bigarren mailako kontua den, egituren egiazko faktoreen aurrean.

131 - PNVk bere interesak defendatzeko hobekuntza ekonomikoak "negoziatzeko" premia du, eta nahi izanen du guk sinestea horien truke amore ematen duela "eskakizun abertzalean". Pakto autonomikoa hurbil daukagunean, eta Europa aldeko joerak agerian egonik, PNVren isiltasuna lotsagarria da. Horretan behintzat, begibistakoa da PNVren MEZU EDO JARRERAREN AHULEZIA KUALITATIBOA, eta bestetik, BADIRUDI PSOEk ESTU-ESTU LOTZEN DUELA. Hori guzia aintzako-

tzat hartzekoa da, zeren PNVren egiazko berreskuratze politiko elektoralaren azpian ere Estatuaren politikaren menpekotasuna da nagusi, PNVk Euskal Herriarentzako proiektu nazionalari uko egiten dion neurrian.

1.3.1.3.- GAUR EGUNEKO MAPA POLITIKOA ETA PERSPEKTIBA.

132 Gauza asko aurreko ataletan aipatu baditugu ere, azterketa edo analisia osatzen saiatuko gara, Hegoaldeko euskal indarren osasun politiko, elektoral eta organizatiboa baloratuz:

133 - PNVk berreskuratu du indarra, bai politikagintzan bai hauteskundeetan ere, baina oraindik urrun dago alderdia erdibitu zeneko nagusitasunetik. Azken hilabeteotan erabilitako taktika, EA lehenbailehen hiltzen saiatzea eta lehenago zituen ordezkaritza mailak berreskuratzea, uste baino zailagoa gertatu zaie, eta kontraesanak baditu. Horrela entenditu behar da behintzat urte hasierako tripartikoaren ondoko M-26ko hauteskundeen emaitza.

134 - Bestetik, egoera sozio-ekonomikoak, ezker abertzalearen sendotasunak, Europa aldeko haizeek, eta marko autonomikoaren agortzeak, OZTOPO ETA TRABAK JARRI DIZKIETE BERE MEZU BAIKOR, SEGURU ETA PRAGMATIKOAREN GAKOEI. Horri buruz, aipatu beharra dago PNV bere irudi abertzalea zuritzeko erabiltzen ari zen planteamendu "abertzale"aren oinarrietako bat erori egin dela. Hau da, "Herrien Europa" ideia, Autodeterminazio eskubideari kontra egiteko modu gisa, indarrik gabe gelditu da, eskubide honen garapen eta indarraldiagatik, baita ere EEEko estatu gehienek (bereziki Espainiak) prozesu horien gainean adierazi duten jarreragatik. BEGI BISTAN DAGO GAUR EGUN PLANTEATZEN DEN BATASUN EUROPARRA eskakizun abertzaleen kontrako eran egin nahi dela. Eslobenia eta Kroazia-ren auzian argi eta garbi isladatzen da aipatu eritzia.

135 - Oro har, PNV dirudien baino baldintzatuagoa dago, eta nahi luke agian Euskadi eta Estatutuaren arteko gaurko gatazkaren egoera aldatu, egoera aldatuta errezago garatuko lukeelako bere proiektua, eta hobeki lortuko lukeelako hegemonia. Beraz, gatazkari irtenbidea bilatzea izan liteke bere helburuetako bat eta zerbait ere egin lezake hori lortzeko. Dena den eginen duena nolakoa edo zer izanen den jakitea zaila den arren, honelaxekoa izan liteke: mugimendu batzuk eginen lituzke, PSOE eta sektore mediatikoekiko koordinazioa zeharo utzi gabe, negoziazio bideak aurrera egiteko, baina MAHAIAREN BESTALDEAN IZANEN DA NEGOZIAZIOAREN EDUKINAK UKITZEAN.

136 - PSOE ongi kokatua dago eta espazio politiko eta sozial segurua dauka, baina ez zaio gora jotzeko ahalmenik igartzen, nahiz eta heldu diren hilabeteetan EEko zenbait sektoreren laguntza izan dezakeen. PSOE, barneko antolamendua garatu eta gizartearengana hurbiltzeko "gestioa" behar duten alderdi horietakoa da, bestela "mezuak emateko makina" bat besterik ez litzateke izanen. Tesi ofizialen kontrako kritikoak bazter batera utzi ondoren (Damborenea, adibidez) Jauregik zuzendutako alderdia da nonbait, nahiz eta potere-banaketak istilu bat edo beste sortzen duen arren.

137 - HBk eta ezker abertzaleak mantendu dute beren maila elektorala azkeneko hauteskundeetan, inguruabarrak gogorrak izan badira ere, eta HBren indarra ahultzeko bideek porrota ezagutu dute. M-26aren ondotik, Euskal Herriko eta kanpoko gertaerek SENDOTU ETA BIZKORTU EGIN DUTE HBren JARRERA POLITIKOA, beste indar batzuk une larritan edo desagertzear dauden bitartean.

138 - HBren mezua eta linea politikoa indarberriturik eta legitimaturik ateratzen ari da, eta somatu daiteke haunditzen ari direla bere dinamismoa, egokitze organizatiborako gaitasuna, eta bereziki, orain arte geldoak eta efikaziarik gabekoak ziren iniziatiba-mailak. Argi eta garbi dago HB momentu onean dagoela hurrengo hilabeteetan etor dakizkigun gertakizunei aurre egiteko.

139 - EA eta EE nortasun politikoaren krisiaren barrenean daude, eta euskal gatazkaren azken 3 urte honetako bilakaeraren ondoren espazio soziala galtzen ari dira. EE desagertzeko arriskuan dago, bi sektore baitaude elkarren kontra bai politikan bai harreman pertsonaletan. "Au§amendi"koak puzzle eta hondarrekin esperimentu politiko berria egin nahian dabiltzan bitartean, "Berrikuntza demokratiko"koak goxo-goxo hurbiltzen ari dira PSOErengana, postu baten bila "proyecto 2000"ren laguntzaz. Batzuk hala egin dute, eta Bandresek eta bere lagunek ere halaxe eginen dute.

140 Hori bai, ezker abertzalearentzat pozgarria da jakitea EE DESAGERTZEA ENAMen BESTE GARAIPEN BAT DELA, askok bestela uste badute ere.

141 - EA bere egitura mantentzeko botere instituzionalik ez duenez, ez da gauza (Bizkaian ezik) oinarrian hazteko, eta publikoki masa-alderdi gisa azaltzeko, oso desberdinak eta elkartzen zailak diren sentsibilitate politikoek baldintzatua dagoelako. Oztopoz betetako geroa dauka, eta bere azkeneko mezua, "HB, EE eta PNVtiko pertsonekin indar abertzale progresista" bat sortzea, azkeneko oihu politikoa omen da, hondarreko saioa bere heriotza galerazi ahal izateko.

142 - Hala eta guztiz ere, hurrengo hilabeteetan "hibrido" hori gauzatzeko ahaleginetan ikusiko dugu seguraski, "ume hori" erditu nahian, jaoitze horrekin batera frogatzeko ezer ere mugitzen den HBn edo beste inon.

143 - UPNren regionalismoan istilu batzuk eta barreneko borrokak gertatzen ari dira, nahiz eta hauteskundeetan emaitza onak izan dituzten. Alli, Aizpun, Del Burgo eta abarren arteko tentsioak areagotzen ahal dira, eta ELKARREKIN BIZITZE HORI zail-zaila izan daiteke hurrengo hilabeteetan, gestioaren eztia dastatzen ari diren arren. Guzia gora-behera, "egokitze" maila inportantea garatzen ari da beste historia eta erroak kontutan hartzen baditugu, eta intzidentzia sozialerako marko berriak izaten ari da Alliren alde burgesia "berri"ko sektore batzuen apostua garrantzitsua izan daiteke gaur egungo egoera ulertzeko.

144 - UAren regionalismoan oportunismoa eta demagogia hutsa nahasten dira, eta esan dezakegu UAk ez duela ez oinarri ideologikorik ez proiektu politikorik. Baldintza jakin batzuk probetxatu ditu garatzeko, eta orain agian kostata erauziko da "kiste" hori. Fenomeno hori beste herrialdeetara hedatzeak ez du arrakastarik ezagutuko (Bizkaian, esate baterako), baldintza soziologiko eta kulturalak, baita denborari buruzkoak ere, oso bestelakoak direlako.

145 - PPk mantendu egiten du bere espazio politikoa, gorabehera haundirik gabe, baita gora egiteko aurkerarik gabe, espazio garbirik edo hutsik ez dagoelako (PNVk eta PSOEk berenganatuak). PPk ez du, egia esan, egiturarik, eta TVEren bidez eta komunikabideen bidez bere buruzagiek emandako irudiari esker bizi da.

146 - Ezkerreko beste sektore batzuei dagokienez (Batzarre, EMK, LKI...) azpimarratzekoa da HBren kontrako amorruz betetako kritika haunditu dela, baita ere HBrekiko desberdintasunak nabarmendu nahia, eta ezker abertzalearengandik aldendu nahia. Harritzekoa da, zeren, ezker abertzale osoak ahaleginak egiten dituenean mugimendu sozialei eta gizarte osoari ateak irekitzeko (oker eritzitako garai bateko jarrerak gainditua), EGIAZKO ERREFERENTZIA ETA EZ TEORIKO HUTSA izaten saiatuz, sektore hauek, haiek jakin behar zergatik, ITXI EGITEN DIRA ETA NOLA EDO HALA "TINTE" BEREZIA bilatzen dute, oportunismoz eta testuingurua kontutan hartu gabe, askapen prozesu nazional edo sozialari kritikak egiteko.

ATAL HONETAKO ZENBAIT KONKLUSIO

147 Atal honetako aspekturik inportanteenak, ponentziaren ibilbideari segitu ahal izatekoak, ondoko hauek dira:

148 - Gatazka politikoak bere hartan irauten du, eta porrot egin dute Itunek ezker abertzalea akatu asmotan (nahiz eta aldaketa-faktoreak hor dauden).

149 - Ezker abertzalea tinko mantentzen da bere presentzia politikoan (borroka politiko-militarraren indar guziaz), eta antolamenduan eta mezuan indarberriturik, nazioarteko gertaerengatik eta euskal mapa politikoa argitu delako.

150 - egoera ekonomiko larria, pakto autonomikoa eta eskakizun nazionalaren berpiztea erreferentzi elementu nagusiak izanen dira hurrengo hilabeteetan PNV, PSOE eta ezker abertzalearen ekintza politikarako. Pakto autonomikoak garrantzi berezia izan dezake, egiazko eta sakoneko gatazkari irtenbidea emateko laguntzen ahal duten mugimendu paraleloak sortu daitezkeelako (jokoan daude faktore ekonomiko batzuk: olinpiadak, Expo-92..., PSOEren beraren faktore politikoak).

151 - Tripolo politiko-elektorala egonkortzen ari da, eta bidenabarkoan, bi proiektu derberdin azaltzen dira. Diseinua hau da: tripolo politikoa eta 2 PROIEKTU, PNVren proiektua PSOEren estrategian sartzen ari delako.

152 - Ahalegin haundiak egin behar dira ezker abertzalearen proiektua gizarteari eskeintzeko, inizia-tiba politikoak ongi pentsatu eta zehaztuz, eta "komunikazio sozial"erako bideak irekiz. Hori guzia egin behar da, kontutan hartuz "aldaketak" gertatu direla gizartean eta espazio berri batzutan sartu ahal eta "sartu" behar dugula.

1.3.2.- IPARRALDE.-

1.3.2.1.- PLANO EKONOMIKO-SOZIALA.-

153 Egoera ekonomikoak halako huts estrukturalak isladatzen ditu hemen, bertako egoera okerragotzen ahal dutela. Ikus daiteke nolako egoera larri gaiztoan gertatatzen ari den sektore primario osoa, sektore industrilak ez du inolako proiekziorik eta bada halaber "turistifikazioa" -agintari politiko frantziarren hauxe dute Iparraldearen proiekziorako faktore nagusi gisa bururatu-, gure herrialde honetan eboluzio ekonomikoaren egiazko oinarririk sorreraztea galerazten duena.

154 Eta gogoeta generiko bezain motz honi gehitu behar diogu besterik, hau da, turistifikazio politika masiboak ikaragarritako eragin kulturala duela Iparraldeko gizarte osoan (politika hau beste zenbait naziotan ezagunak diren "asentamenduen" ezaugarri berdintsukoa dugu), eta nahi dute honela, emeki-emeki, euskal sentimendu nazionala galerazi, besteak beste, beraren oinarri linguistikoak eta kulturalak "likidatuz".

1.3.2.2.- PLANO POLITIKOA

155 Aipagarria eta esanguratsu da azken hauteskundeetan zenbat goratu den ezker abertzaleko botua. Jakina, esan behar da halaber, horrekin batera organizazio eta planteamendu politikoen aldetik finkotasun guti nabari dela ezker abertzalea osa dezakeen espektru guzti horretan. Iparraldeko errealitateari buruzko planteamendu taktiko desberdinak; hauek nola proiektatu errebindikazioetako edukinetan, nolako interbentzio dinamina desarroilatu, ENAMen eta ezker abertzalego osoaren helburu estrategikoen bila Hegoalde eta Iparraldeko burrukak elgarretaratzeaz diren ikuspegi kontradiktorioak... guzti hauek, gaiaren heldutasunari eta gaietan elkarganatzeari begira, eginkizun direla oraino agerikoa da.

156 Ikusten ahal da Iparraldeko gazteen artean, sektore batzutan, berriro ere ematu dela egoerari ihardesteko eta politikoki konprometatzeko mugimendua, eta hau etorkizunezko oinarria izan daiteke, Iparraldeko antolamendu organizatibo abertzalean odol berria zabaltzea bait dakar.

157 Gainetikoan, eskuindarren nagusitasunak, direnak direla, Frantziako Alderdi Sozialistak gero eta indar gutiago izateak, eta aukera ez-abertzaletan FASen ezkerrean ikusten den hustasun politikoak markatzen

dute egungo panorama politikoa, abertzalegoaren aitzinamenduak egunetik egunera baldintzatuago duena.

158 Finean, azpimarratzekoa da plano politikoan, indar abertzaleen artean, bizi duten "desberdintasunak" bere eragina duela interbentzio sindikalari dagokionez. Ezker abertzaleko sektore desberdinetarik, nork bere "logikari" segituz, desarroilatzen dituzten taktika desberdinak ikusita, ezin esan epe laburrean Iparraldean langile klasean interbenitzeko tresna organizatiboren bat tajutzen urrats erabakiorrik emanen dutenik. Eta gai honetan LAB obligaturik dago gauzak analisatzera eta horietan informatzera, bertako errealitatea eta diren ahalbideak sakonago ezagutzeko, beti ere logika argi bati jarraituz: Euskalerriko sindikalgintza abertzaleak eta langile mailakoak nahitaez aurreratu behar du elkarlan analitikoan eta, ondorioz noski, alternatibak elkarrekin bideratzen, sektore jakin batzuetan batez ere.

2.-
EUSKAL LANGILEEN MUGIMENDUA.

2.1.-
AZKEN URTE HAUETAKO BILAKAERA.

159 Eskuhartze bideak ezartzeko, LM eta MSaren bilakaeraren tasunak ekar eraztea nahitaezkoa da. Orobat egun lanaren giltzarriak aurki daitezkeen guneenak, Euskalherriko langileen klasearen helburu hurbil eta objetiboen mesedetan, aldaketa soziopolitikoaren ahaleginean aurrera egitearren. LMaren bilakaerari buruzko gogoeta sakon eta guztiz zehatzak beste baterako utziz, hona mene egungo egoeran eragina duten aldi eta faktoreak:

160 a) Industriaren errekonbertsioa eta sindikatu erreformisten itunak.

161 Erreformaren hasierako urteak -Moncloako Itunek markatuak- igaroz gero, eta bereziki PSOE estatuaren interesak kudeatzera heltzen denetik, industriaren errekonbertsio prozesuak markatuko ditu Euskadin eta Estatu Espainolean LMaren jarrera eta ekinbidea. 82tik 86ra bitartean Euskal Langileen Mugimendua PSOEk legitimaturiko neurri ekonomikoei erantzun egokia ematen saiatuko da. Izan ere, aipatu neurriek ondorio ezin kaltegarriagoak ekarri zizkion Langileen Mugimenduari: enpresak istea, langabeziaren handitze ikaragarria ... Aldi honetan CCOO-UGT-ELAk botere ekonomikoei aurre egiteko indargabeturik eta beraien morrontza politikoak baldintzaturik, LMren desitxuratze ideologikoa gauzatzen dute, patronalaren eta sistemaren aldeko pentsakera atzerakoiak bertan sartuz. Errekonbertsio plangintzaren onartzeari buruzko teoria, "gelditzen direnak zaindu" argudiopean (honela, enpresarien eta politika eta ekonomiaren arduradunek aurkeztutako arrazoi berberak erabiliz) eta horrekin batera berrindustrializazio plangintza benazkoa ez galtzeak, aurreko urteetan ELMak izandako ihardueraren ahultze prozesuaren gako bihurtuko da. Sindikalismo erreformistak errekonbertsioaren borroka langileetara bideratu zuen (batetik, "kanporatutako" zerrendetan agertzen zirenak eta bestetik enpresan jarraituko zutenak), sasierrekonbertsio prozesuari maila politikoan eta ekonomikoan erantzun egokia eman beharrean.

162 Industri sare osoan ondorioak izan zituzten sektorez-sektoreko birmoldaketa neurriei, sindikatu erreformisten azpiko edo ageriko onespenarekin legeria oso bat gaineratu zitzaien, horrela sindikalgintza eta langile klasearen iharduera ahulduz.

163 Enpleguari buruzko Oinarrizko Legea, SALOa, segurtasun sozialaren egitura aldatzeko eta murriztekо neurriak... LMaren erantzuteko, antolatzeko, eragiteko gaitasunaren eta Administrazio eta patronalarekiko harremanetan haiek zituzten eskubideen aurkako kolpeak izan ziren.

164 Aldi honetan, LABen ekinbidea, errekonbertsio prozesuaren eta honen neurri osagarrien planteamendu orokorraren guztiz aurkakoa, egokitzat jo behar da, azterketa sozioekonomikoa, gogoeta ideologikoa eta sindikalismo eredua beste era batera egin zitezkeela frogatu baitzuen. Guzti horrek, gerora, bere fruituak eman zituen.

165 Dena den ELMn prozesu honen emaitzak, errekonbertsio garai horretan "Euskalduna" enpresaren borroka ondoren, argi geratu ziren:

166 - Sindikalismo erreformistas bere ekinbidea planteatzeko erabiltzen dituen marko murriztaile eta desideologizatuei erantzuteko Langileen Klaseak galdu duen gaitasuna.

167 - Langileen arteko elkartasunak behera egitea eta sindikalismoaren iharduerari buruzko eszeptizismoa. Hots, langileek sindikalgintza bulego aholkulariarekin edo arazo txikiak konpontzeko tresnekin lotzen dute, beste maila edo sakontasunik eman gabe.

168 - Lan harremanen mundua eta klase borroka burokratizatzeko joera... Sindikalgintza langileen leku-hartzaile bihurtuko da.

169 Noski faktore guzti hauek ez dira era berdinean hedatzen eta ez dute LABen garapena edo langileen borroka askorik galeraziko. Joera nagusiak mahairatu nahi dira hemen.

170 b) Ab-14a. Aurreko urratsak eta ondorioak

171 Abenduaren 14a inflexio gunetzat hartu ezin bada ere, horretan balorazioak kontrajarriak bailirateke, zera esan behar da: aipatu gertaera Estatutko eta Euskalerriko Langileen Mugimendua sakonean markatuko duen puntua dela. Horregatik, hain zuzen, erreferentzi puntu berezitzat jotzen da, nahiz eta "aldaketa edo bira historikoen" sailean ezin den sartu, lehen esan den bezala.

172 Abenduaren 14aren aurreko aldian ekonomiaren aintzinatze garaia da (honen gakoa ez da bilatu behar Euskalerriko edo Espainiako ekonomien egituran). Delako aintzinatzeak eragin kontrajarriak sortuko ditu. Sistemak eta honen kudeatzaile politiko-ekonomikoek, aldez aurretik garatutako oinarri "legalez" baliaturik (kontratazio politika...) gizarte-harremanak desorekatzeko neurriak areagotuko dituzte: behin-behineko kontratazioen ugaritzea, gazteria lan merkatuan nolanahi erabiltzea, e.a. Sindikatu erreformistek bere aldetik, industri errekonbertsioaren garaian dezente saiatu zirenaren iritziarekin (garai txarrak, nolarebait adierazteko), testuinguru ezberdinean (garai oparoak), langileei gehiegi zurgatzen zaiela uste dute eta horien gainean bere ahotan "aldaketa soziala" delakoaren aurkako neurri atzerakoi eta ukatzaileak eratzen direla diote.

173 Hau geratua dela begibistan dago eta aurreko aldiaren ondoren, zeinetan sindikalismo erreformistak kapitalaren krisia bideratu eta gozatu baitzuen, sistemak aurrera daramatza betiko eraso sozio-ekonomikoak (joera liberalak...) gizartean oreka eta justizia handiagoak ukatuz. Testuinguru honetan bada, aurreko aldiaren ondorioak direla karia ernatzen da piskanaka Ab-14a. Garai horretan sindikalismoa aberastu egin zen teoria aldetik ere, sozioekonomiaren kritikarako oinarriak sendotu zituen eta gero eta biziago gorpuztu zen gizartean (sindikalismoak eta gai sozioekonomikoek mass-median "boom"a ukan zuten garaia).

174 Euskalerriko Langileen Mugimenduan aldi honen mugak ez dira horren garbi ikusten, CCOO-UGTren antolamenduaren ahuleziak eta ELAren ohizko pasibotasunak ezker abertzalaren esku utzi baitzuten Ab-14aren sakontze lana eta berari behazko zentzua ematea.

175 Dena den, LABek langileen mugimenduan eta ezker abertzaleak gizartean sozioekonomiari eta gizarte aldaketaren beharrari buruzko kontzientzia kritikoa garatzen jakin zuten... hori bai, beti ere borroka hori aldaketarako beste egitura-elementuei lotuz, "Ab-14ean ez itotzeko" helburua zutela.

176 Oro har, esan dezakegu, Estatuan Ab-14a lan egikera eta eskuhartze ezberdinak lortzeko gertakari oinarrizkoa izan zela CCOO-UGTrentzat. Honen jarraipnea (PSOEren barreneko talde arteko harremanak, IUren porrota, e.a. zirela kausa) kolokan gelditu zen, helbuu gabeko sindikalismo eta Langileen Mugimenduaren iharduera, eta haiek aldezaurretik eraman zuten politikarengatik. Esan nahi da, Greba Orokor haren balorazioa alde batera utzita, Ab-14ak ez zuela jarraipenik izan.

177 Euskalerriari dagokionez ez zuen hartarainoko garrantzirik ukan. Herri honek gizarte ezberdin eta aldaketa sozio-politikorako bidean aurrera egiteko subiranotasun politiko eta ekonomikoaren bilaketan, borrokaren beste faktore bat bezala ikusi behar da. Hori bai, langileen klasean gure aldaketa etaazterketa puntuak sartzeko bidea eman zuen (langileen etasindikalismoaren partehartzearen onartzea), ordurarte eta CCOO-UGT-ELAk bultzatutako desideologizazioa tartean zela, politikaren

alortzat jotzen zena. Horrela, langileek eta sindikalismoak Langileen Mugimenduan behar dugun ekimenaren zuzpertzea suposatu zuen Ab-14ak, ideologia lantzeko LABentzat interesgarriak diren esparruak zabalduz, gero azalduko dugunez, gure ihardueran egoki bete eta orekatu behar ditugun esparruak. Izan ere, ELAk egitura ereduan eta diskurtsoan eman dituen aldaketetan nabari da esparru honetaz ohartu dela.

178 Aldi honetan LABek euskal gizartean eta Langileen Mugimenduan gogoeta garbia sartzea lortu du: Erakunde Autonomikoek eta euskal sindikalismoak ez dute neurri sozioekonomikoak eraginkorrak izan daitezen inolako ahalmenik. Gobernu zentrala, estatuko erakundeak eta CCOO-UGT sindikatuak dira euskal langileen ordezkari gisa agertzen direnak, nahiz eta Euskadiko benetako ordezkaritza politikoa eta sindikalarekin zerikusirik ez izan. Hau da, lan eta gizarte esparruan legegintzarako eta ekinbide ekonomikorako euskal sindikalismoaren organoak ezindurik ikusirik, beharrezkoa bihurtzen da egoera hau haustea.

179 c) Ab-14etik aurrera

180 Estatuari dagokionez, lehen esan den bezala, Ab-14ak ez du jarraipneik izanen eta sortzen diren joera "negoziatzaileek", PSOEek berriz ere gehiengo absolutua lortzeak eta CCOO-UGTren jarrerak zuzenduko dituen hautabide ezak, L.M. hartzara ohizko ekinbideetan sartzea lortzen dute, tarte horretan sistemaren aurka izandako borroka ideologikoaren maila beheratuz.

181 Azken hilabete hauetan ekonomian gertatu den atzerakadak, Akta Bakarrak izanen dituen eraginak eta Solchagak arlo hauetarako dituen planak, Konpetibitate Ituna kasu, borroka sindikala berrindartu dezakete. Norantz, ordea? Zer indarrez hornitua?

182 Euskadin hauteskunde sindikalek ELA eta LABen gorakada berretsi dute eta CCOO-UGTren ahultzea.

183 Bestalde, gure lurraldean krisia areagotzeak eta 90. urtean berriro ere industri sarearen deuseztapen prozesuan aurrera joateak kezka guztiz handitu dute, ezker abertzaleak eta LABek sindikagintzan lan egin dezaten baldintzak erreztuz. Hau da, hauteskunde sindikalak eta itxurazko hobetze ekonomikoa erpin zituelarik Ab-14aren ondoko "lasaitasun" garaia igaro eta gero, ondorio larriak izanen dituen geldiune ekonomikoa etorri da.

184 Egun ikus daitekeen arabera, har daitezkeen neurriak kontutan harturik, ahitaezkoa da horiei erantzuteko benetazko gizarte frontea eraikitzea, gure herriaren ekonomi egitura arrisku bizian baitago.

2.2.- EUSKAL LANGILERIAREN EGOERA

185 Aurrean aipatu den aldien mailaketaren osagarri gisa, Euskal Langileen Mogimenduaren egoera eta osaketa zehaztean, nahitaezkoa da euskal gizarteak behar duen aldaketa soziopolitikoa gogoz aurreratzea eta haren interesak defendatzekosindikatuen partehartze ekonomiko eta ideologikoaren gradua egokitzea.

186 Ez dugu L.M.an salbatzaile izan nahi, ahazturik Mugimendu horen kezka eta mailak. Era berean, ez dugu sindikalgintzak monopolizatuko duen ekinbiderik gura, alde batera utziko dituena militante gisa burutu behar ditugun lan eta iharduerak langile bakoitzaren eta ororen kontzientzia (sistemari aurre egiteko gaitasuna) garatzeko. Funtsezko oreka hau erdiesteko, beharrezkoa da lan arloa zehaztea, nolabait ere izena emateko:

187 - Ekoizpen sistemaren bilakaera tekonologikoak, lan baldintzetan aldaketa sakonak ekarri dituenak, sindikalgintzan kontutan eduki beharreko faktore berriak sortu ditu. Sail ezberdinetako langileak egoteak, hala nola "zuzeneko esku-langileak", teknikariak, erdi mailako nagusiak,

administrazioa... patronalaren politika diskriminatzailearen emaitza, zartadura bihur daitezke azken honentzat. Faktore hau kontutan eduki behar dute langileek erreibindikazioak era baturatuan, elkarrekin, planteatzeko garaian. Langileen klasean korporatibismoak garatzeko joerek sindikalgintzan kalte gogorrak ekarri eta, okerragoa dena, langile klasean berean liskarrak sor ditzake.

188 - Langileriaren ohizko osagarriek aldaketa sakonak jasan dituzte, sindikalismorik bere interbentzioaren egokitze bat behar duelarik. Aurreko puntuan aipatuaz gain, errejistratutako populazio aktiboa deiturikoan, prozesu ekaiztearen garapenetik (sistema kapitalista) eta bere ondorioetatik sortutako beste langileria sektore batzu aurkituko genituzke. Lan merkatutik sortutako langabetuak, langabetu gazteek, "azpiralanetik" bizi diren langileak (gero eta gehiago), langile autonomoak, ezarritako lege dinamikaren ondorioz behi kili-kolozko egoeran dauden langileak,... interbentzioa zehatz bat behar dute, langileriaren zati bait dira. Hau da, garapen teknologikoa eta produkzio sistema kapitalistaren garapenaren ondorioak langileriaren atomizazioa sortzen ari da.

189 - Nahiz ELMan, nahiz gizarte osoan, sindikalgintza Erreformistaren laguntzari esker, gizarte balore atzerakoiak sendotu egin dira. Elkartasunik eza, bakoitza alde banatan ibiltzea, langileen klasearen indarrean ez sinestea... hedatu egin dira, sistemak, desorekak, injustiziak eta neurri atzerakoiak aurrera eraman baditu ere.

190 - CCOO-UGT-ELAren ustez ideologia eta klaserik gabeko sindikalgintzak, "zerbitzuak" soil-soilik eskaintzen dituenak, "mass-media" delakoaren itxuraketa ideologikoarekin batera, ELMa desmobilizatu dute.

191 - SALOren izpiritua garatuz, sindikalginzaren eskuhartzearen hazkundea, alde batera uzten dituena langileen protagonismoa eta hauen ordezkaritza, erabakitze eta eztabaidarako organoak (Enpresa Batzordea, Batzarrea...), hedatu da guztiz. Lantegi askotan, klase interesen aldeko borrroketan, LAB bertan dagoenari esker soilik eutsi hal izan zaio langileen jarrera aktiboari.

192 - Euskalerrian gertatzen den borroka politikoak ondorio kontrajarriak sortu ditu. Batetik, ezker abertzalearen borrokak, ELMan erresistentzia politiko eta soziala eragin du, honla lotu direlarik nazio mailako borroka eta langileen premia hurbil eta objetiboen aldekoa. Esan nahi baita ELMko sektore batek garbi dituela bere xedeak eta hori lortzeko beharrezkoak diren borroka eta erreibindikazioak.

193 - Kontrakarrean ordea, bide horretan sakontzeko ezina eta morontza politikoak direla eta, CCOO-UGT-ELAren sindikalgintzak ELMan ezker abertzalearen garapenari kontra egiteko despolitizazioa erein du han eta hemen. Jarrera honek, hots, ELMa baldintzatzen duen goiegitura politikotik isolatu nahia edo hura propaganda egiteko aldizkako erreferentzi bihurtzeko joerak, egun dirauen lehia da.

194 - Honetaz zera esan daiteke, maila politikoan gertatu diren abertzaleen aurkako itunek sindikalgintzan bere horretan isladatu ez badira ere, antzetsuko filosofia bederenik atzematen ahal dela sindikatuen ihardueran: CCOO-UGT-ELA ardatzaren bat egitea eta LAB baztertzeko joera (ez homogeneoak, ez leku guztietan), ezker abertzalearen egitasmoa zikindu eta haren zilegitasuna ukatzea, ELMan "politika" sartzearen galeraztea (alderdi politikoek udaletan egiten dutenaren antzekoa)...

195 - Nolanahi ere, lantegietako eguneroko borrokak, patronalak inposatzen duen zapalketek, administrazio ezberdinek ezartzen dituzten neurri atzerakoi eta edonolakoek, premia konkretu eta zuzenak betetzeko langileek etengae landu behar dituzten puntuak, ezinezko bihurtzen dute "Itunak" bere horretan ELMan ezartzea. Dena den, haien antzekoak, ordezkoak eta taju bereko filosofia dutenak sartzen saiatu dira.

196 - Guzti hauek gora behera ELMak baditu berezko indarrak, etorkizuna prestatzeko antolaketa tresnak (LAB), eta eragin sozial eta ekonomikoan maila sendoa berreskuratzeko aldaketarako proiektu politikoa. Tresna horiek begi bistan geratzen dira zenbait egoera puntualari aurre egiteko indar aktibo erabakior gisa zuzpertzeko bideak lortu behar ditu. Gabezia horiek betetzeko oso saiatu behar du LABek.

2.3.- MUGIMENDU SINDIKALA, ORO HAR.

197 Orain balantze global bat egin behar dugu Mugimendu sindikalaren eboluzioz eta egoeraz, bere ezaugarri eta gogoeta-faktore determinatzaileak ausnartuz:

198 - Eredu erreformista, gehienbatean, lur jotzen ari da. "Errepresentazio" kontuak alde batera utzirik, nola AFILIAZIOAN hala ERANTZUNIK EMATEKO GAITASUNEAN jasaten duen ahultasunagatik, sindikalgintza estrukturalki gizarte-agente bat izatera mugaturik dago, besterik ez, (beharrezko dituen organoak eta egiturak), eta trukean galdua du dagoeneko bere funtsezko esentzia, hau da, langile klaseko interes objetiboen defentsarako tresna izatea (GIZARTEAREN BENETAKO ALDAKUNTZA ETA TRANSFORMAZIOA inguruan dugun sistema kapitalista honetako injustizia eta esplotazio kakapilo honetan). Eta lur jotzen ari dela esan dugu, SINDIKALGINTZAREN EGINKIZUNA ESTRATEGIKOKI UKATU NAHI DUEN joera, nolabait esan, zalantzan jarri dutelako azken bolada honetan organizazio sindikalek, interbentzio sindikalari globaltasun zabalagoa emanez.

199 - "Sindikalgintza zerbitzuemailearen" bidea, langileria insertatzeko mekanika bezala, interbentzio sozial ekonomikoan sujetu AKTIBO BENETAKOA izateko gaitasun bezala, AGORTURIK dagoela esan behar da, eta BERE EBOLUZIO ERREALA CCOO eta UGTrentzat EMAITZARIK GABEKO "topea" da, hots: afiliazioak ez du gora egiten, interbentzio sindikalean izan dezaketen bitartekotzak behera egin du...

200 - Ikusirik sindikalgintza erreformitaren oinarri "teorikoak" edo definitzaileak (klase sindikatua, sozial politikoa...), eta ikusirik beren eguneroko praktika, argi dago horien arteko DESFASEA eta erabateko KONTRADIKZIOA, nabarmena izan dela Patronalarekin eta sistemarekin izan duten desafioan (industri birmoldaketa, krisi ekonomikoa...), eta nabarmena izan da, halaber, beren "haziera" dinamikan, hau langile klasea ideologizatzeko edota politizatzeko egitekoetatik aparte dagoen "zerbitzu" sindikalean oinarritu delakoz. Eta puntu honek sistemari arront posibilitate inportanteak eman dizkio langileen kontzientzian "aurreratzeko".

201 - LABek bere urte gutxitan erakutsi duen bereizkuntza eta desarroilatu duen jokamoldeak, batetik bere EBOLUZIO KUANTITATIBOrako faktore DETERMINATZAILEA izan da, eta bestetik, SINDIKALGINTZAREN EGINKIZUNA benetako interbentzio parametroan LEKUTZEKO oinarriak jarri ditu. Gatazka bakoitzeko signifikazio analitikoa; sistema kapitalistaren eta langileak mozten dituen gainegitura politikoaren kontrako guda ideologikoa; lurralde eta sektore mailako egituren arteko oreka, nola laneko organigraman hala organizazio langile baten interbentzioan; egitura lokalek eta sekzio sindikalek izan duten inportantzia ezinbestekoa... Guzti hauek erakutsi dute bete-betean asmatu dela LABek izan duen eboluzioan, eta FUNTSEZKO FAKTOREAK izan direla, berriro diogu, KLASE SINDIKATU ABERTZALE HAUNDI BATEN ERAIKUNTZA GARANTIZATZEKO, eragin eta bizkortzeko, parte hartu arazteko langile klaseari bizi dugun transformazio sozialeko prozesu honetan.

202 - Euskadiko sindikalgintzaren ekintza instituzional edota sozial ekonomikoko parametroak, baldintzaturik egon dira erakunde autonomikoek gai ekonomiko-laboraletan konpetentzia mailan duten ezintasunagatik (diogun interbentzio hori funtsgabetu baitute neurri handi batean); eta baldintzaturik, halaber, ELA CCOO eta UGTrekin "akordioak" lortzeko bidean INSTALATU delako, akordio horiek langileen gogoeta eta erantzunezko dinamika aktiboa izan zitekeena hipotekatu

dutelako, jakina, analisi politiko-ideologikoaren mailan. Hegoaldeko ekonomiari somatzen zaion egoera larriak, administrazioaren ekintzengatik eta LABen indarragatik ere, aldaketarik ekar dezake mugimendu sindikalaren egoera geldi honetara.

203 - Politikariek, oro har, gaitzesten dute edo "aldegiten dute" sindikalgintza agente sozial inportantetzat hartzetik, "nolabaiteko garrantzia edo inportantzia " duten okasioetan ezik, edo bestela "suhiltzailearena" egiteko sistema krisian dagoenean. Egia esan, ezker abertzalea, Herri Batasuna, da gogoz ikusten den bakarra ELMren gaitasuna eta sindikatuen eginkizuna -ELMren errealitate osoak ez badira ere, bai funtsezkoak- sakontzeko eta garatzeko.

2.4.- EUSKADIKO PATRONALA EDO UGAZABERIA

204 Guk lan honetan Euskadiko patronalari buruz eskaini nahi dugun gogoetaren sustraia hauxe da: gure herriak euskal proiektu nazionala tajutzeko egiten ari den borrokarekin arras dibortziaturik dabil hemengo patronala. Euskal enpresarien arteko sektore garrantzitsu batek dituen ezaugarri "nazionalistak" MENPEKOTURIK DAUDE, "merkatuaren" eboluziozko balore batzuetara, egitura politiko-ekonomikoetara... eta hauek, aldiro sortutako krisi ekonomikoetatik aparte, beti jokatzen dute ESTATALITATEAREN ALDE EREMU EKONOMIKO ETA LABORALEKO AUZI GUZIETAN. Azken finean, euskal enpresari guztiek, nazionalista izan ala ez, EZ DUTE HARREMAN LABORALETAKO ESPARRU PROPIORIK TAJUTU NAHI, EZ DUTE EUSKADIN DIREN BERTAKO HARREMAN POLITIKO, SOZIAL ETA EKONOMIKOETAN KOKATURIKO KONFRONTAZIO SOZIOEKONOMIKOARENTZAKO ESPARRU PROPIORIK NAHI.

205 Euskal sindikalgintzaren ekintza sozial-ekonomikoak esparru instituzional batzuk izan ez ditzan etengabe jarritako trabak eta holakoetan erakutsitako jarrera eragozleak -konpetentzi mailan bizi dugun hutsune ikaragarria kontuan hartu nahi gabe-, enpresarien jokamolde bat erakusten digute, nola mugimendu sindikalak hala euskal indar politikoek berek biziki konbatitu beharrekoa.

206 Gogoeta zabal hau gorabehera, aipa daiteke enpresarien arteko diferentziarik ere. Jarreraz, jokaeraz eta jokabidez, CIM, Adegui, SEA... ez dira homogeneoak, hori erakusten digu, behintzat, praktikak gure interbentzio sindikaletan.

2.5.- ESPARRU POLITIKOA, ELM ETA EMS

207 Lehen ere esana badugu ere, azken hamabi urteotan indarrean den esparru politikoa, Konstituzio Espainolaren eta bere garabide diren Estatutu-Hobekuntzen frutua, TRABA IKARAGARRIA DA EUSKAL LANGILE KLASEAK EBOLUZIONATZEKO, HERRI HONEN INTERES SOZIAL-EKONOMIKOAK DEFENDATZEKO ETA SINDIKALGINTZAREN EGINKIZUNETARAKO ERE. Honek esan nahi du MUGAPEN ESTRUKTURALAK DITUGULA, eta hauek nabarmen eragiten dutela bai langileen bai sindikalgintzaren egiteetan.

208 - Erakunde autonomikoek ekonomi kontuetan duten konpetentzi ezgaitasuna dela medio (Estatuaren konpetentzi esklusiboak dira "iharduera ekonomikoaren planifikazio orokorreko oinarriak eta koordinazioa", "sistema monetarioa", "banketxe, aseguroak eta abarren ordenazio-oinarriak", "Aseguro Sozialeko legeak eta oinarrizko erregimena"...), Gasteiz eta Iru§eko Gobernuak Madrilen onartutako jokamolde eta erabakien beso exekutatzaile edo ikusle soil bihurtuz doaz. Aldez aurretik halako kostu ikaragarria izan duen integrazioa eman delarik, ikusirik nolako ajuste eta doitzeak, nolako desarroilo prozesu konplexuak planteatzen dituen EEEk gurerako, erakunde horretan industrien ordenamenduaz, ardatz ekonomikoen potentziamenduaz, etab. kalibre ekonomiko garrantzitsuko erabakiak hartzen dituztela... PLANO EKONOMIKO SINDIKALETIK BEGIRATURIK EXIJITZEN ZAIGUN FUNTSEZKO FAKTOREA DA jasaten dugun ezgaitasuna, bai konpetentzien mailan, bai influentzi esperruetan izan beharreko egiazko "errepresentazio" politikoaren mailan.

209 - Ez dugu "EUSKAL BARRUTI SOZIAL-EKONOMIKORIK", ez ekonomi mailako konpetentziazko botere batean oinarritzen denik (Banku Nazionala, euskal sektore publikoaren garapena...), ez gure interesak foro internazionaletan defenda ditzakeen errepresentazio batean oinarriturik. Honegatik, gero eta sakonagoa izanen da orain urte batzuk Gobernu zentralak ezarri digun bidea: DESMANTELAMENDU INDUSTRIALA, honen ondoren sozialak nabarmen areagotuko direlarik. Desmantelamendu industriala edo Euskadirekiko politika ekonomikoa, beti aztertu izan baitugu ikuspegi politiko batetik eta ez ekonomiko hutsetik. PSOEren jokabidea EUSKAL PROIEKTU NAZIONALAREN OINARRIAK HIPOTEKATZEA DA, EUSKAL BURGESIA ETA EAJ GERO ETA GEHIAGO BALDINTZATZEA, eta jokabide horrek ekin eta presionatzeko zutabe inportantea dira bai politika ekonomikoa bai INDUSTRI DESMANTELAMENDU PROGRESIBOA.

210 - Puntu honetan, hala ezker abertzaleak nola sindikalgintzako mundu osoak, zuzenki objetibatu behar dituzte gertakari hauek, duten garrantzia emanez eta, konfrontazio politikoan biltzen diren beste faktore batzuk gogoan izanik, SABOTAIA GELDI BAINA EFEKTU ESTRATEGIKO HANDIKO HAU SAIHESTUZ.

211 - Giltza ekonomikoak, beraz, Estatuaren ondare dira, eta honek arma politiko moduan darabiltza Euskadiren aurka. Indarrean ditugun erakunde autonomikoek beren kabuz NEURRI SOZIAL-EKONOMIKOAK artikulatzeko duten gaitasuna maila eta kalibrerik eskaseneko "eskaletza eta errumestza politikoa" da (Pobreziako soldata...). Ikusi behar da nolako baliabideak eta ahalmen legalak konzentratzen diren Estatuko erakundeetan: Ase-guro Soziala, INEM... Guzti honen eraginez, erabat Estatukoa ez bezalako mapa sindikala baitu, EUSKAL SINDIKALGINTZAK EZINDURIK ETA EGIAZKO INTERBENTZIORAKO GAITASUNIK GABE IKUSTEN DU BERE BURUA, eta ezintasun hau bera kutsatzen dio Euskal Langile Mugimendu osoaren eguneroko bizitzari. Hauxe esan nahi da: euskal langile klaseak eta Sindikalgintzak oro har JOKU PASIBOA DUTELA OSO aipaturiko gertakari guzietan, ESPARRU POLITIKOAN DIREN KONDIZIONAMENDU ESTRUKTURALEK ETA CCOO-UGT-ELA SINDIKATUEN ERANTZUNAREN AHULTASUNAK -erantzukizun berezia du ELAk bere ezaugarri eta errepresentazio mailagatik-, elkar osatuz eratzen duten binomioagatik.

212 - Laneko kontuetan konpetentzi gaitasunik ez izatean, Estatuko legedi laboral osoa zuzenki TOKIALDATU DA esparru autonomikoetara. Langilearen Estatutua, Askatasun Sindikaleko Lege Organikoa, Magistratura eta Prozedura Laborala... den-denak zuzenean aplikatzen dira, halako gaietan eskuhartzeko inolako lege gaitasunik ez dutelako ente autonomikoek. Honek esan nahi du HARREMAN LABORALETAKO AZPIEGITURA LEGALA, bere ondorioak eta guzti, Hego Euskadin EZARRI dela Estatuko beste leku guzietan bezal-bezala, eta honela HARREMAN LABORALETAKO ESPARRU AUTONOMOA BENETAN tajutu ahal izatea galerazi dela. Hortaz, ildo honetan ente autonomikoek desarroilatu dituzten tresnak (CRLak batez ere) elbarriak eta ezinduak daude, konpetentzien eboluzioan jasaten dugun defizitagatik, HARREMAN LABORALETAKO ESPARRU AUTONOMOA finkatu ahal izateko.

213 - Azken urteotako praktikari begiratu ezkero, ELAk zenbaitetan azaltzen duena azaltzen duela, ikusiko dugu Gernikako Estatutua eta Nafarroako Hobekuntza negoziazio kolektiborako esparru "autonomoak" eta sare instituzional "polita" izan direla organi-grama bezala (nahiz zalantzan jartzekoa den beste alderdi batzuen arabera), baina egiazko edukinez hutsik daudela Harreman Laboreletako Esparru Autonomoa desarroilatu ahal izateko.

214 - ELAren jokabidea hau da: Estatutuari nabarmen zaion ezgaitasunaren ordez "de facto"ko beste bide batzuk erabili (ikus PRECO-2 nola bideratu den), baina hauek arras motz gertatzen dira sindikatuak berak sekulako ezgaitasuna duelako Euskal Langile Mugimenduan edukin estatutarioak dituen efektu atzerakoiei eta estrategikoki baldintzatzaileei erantzunik eman ahal izateko. LAB prest egon daiteke, puntu hau zehaztuko dugu geroxeago, "de fac-to" bide honetan aurrera egiteko, baina gauzak exigitzeko jarrera garbi batekin jokatuz, abiapuntutako langileen eta enpresa komiteen presioa erabiliz eta, abiapuntutako halaber, egun dugun konpetentziazko esparruaren mugapenak hartuz (eta hau baldin eta kontuan hartzen bagaituzte. Ez daitezela etorri guregana

"pastela" aldez aurretik ELAk eta CCOO-UGTek ondua dutelarik). Bestela esanda, "epe laburreko" mugimenduak burutuz, baina argi markatua gelditu behar du beti, langile arteko interbentzio sindikaleko praktikaz, Lan Harremanetako Esparru Autonomoa eraikitzeko Konstituzio Espainolak paratzen dizkigun mugapen estrukturalei kontra egiteko dugun plana, erantzun eta exigentzi mailako plana.

215 Ildo honetan, lan bikoitza egiten aritu da LAB: batetik, konpetentzi-sareak sorterazitako organo instituzionaletan interbenitu; eta bestetik, gogor salatu du ez zaiela EUSKAL LANGILE MUGIMENDUARI eta EUSKAL SINDIKALGINTZARI JOKO AKTIBO BAT IZATEKO BIDERIK EMATEN, exigitu ahal izateko, honela, alor sozial-ekonomikoan eta laboralean langile interesak hobeki defendatzea ekarriko duten konpetentzia berriak. Honelako errebindikazioak edota exigentziak "alor politikoan" situatu nahi izatea, hauxe egiten baitu ELAk, ZENTZUGABEKERIA da. Eta azaltzen du, bestalde, sindikatu honek nolako profil ideologiko hertsiak erabiltzen dituen egoera sozial-ekonomikoa eta laborala benetako sakontasunez analisatzean.

3.- EUSKAL MAPA SINDIKALA - ERREFERENTZIA LABURBILDUAK

216 Euskal Mugimendu Sindikalaren inguruan egin beharreko lehen gogoeta hauxe da: Estatukoari dagokionez erabat berezia, espezifikoa dela. Estatu mailan nagusi den mapa sindikalean bi sindikatu ditugu, CCOO eta UGT, ordezkotasun sindikala elkarren artean banatua dutenak eta "batasun organikorako" bidean sakontzen dihardutenak; eta batasun honek Euskadin dinamika berezia izan dezake.

217 Batetik ELA daukagu, 33,4%-arekin, gehiengoaren ordezkari. Bestetik, LAB, bere 12,7%-arekin. LAB gero eta itzal haundiagoa hartzen ari da, bai ordezkotasunean bai interbentzioetan, erreferentzi poloa den organizazio bezala, eta gerora bere baitan bil dezakeelako gaurko ezker sindikala -honek baditu bestelako errepresentazio espazio batzuk ere. Guzti honi CCOO-UGT pareari, egitura dinamoko eta aktibotan eratua ez dagoelako, nabari zaion ahultasuna gehitzen badiogu, esan daiteke Estatuan parekorik ez duen mapa sindikala duela Euskadik.

218 Ezin da zalantzan jarri errepresentazioan ELA dela lehenbizikoa. Dena den, ikusi behar da datu anitz faltseatu dela azken hauteskundeetan, bai CCOO-UGT eta bai, batipat, ELA delegatuak "ehizatzen" ibili baitira, itxuragabe gainera, eta enpresarien ageriko laguntzarekin frankotan. ELAren lehentasun hau, baina, ez da hainbestekoa gizartean organizazio bezala proiektatzen denean erakusten duen ahultasunagatik. "Politikarien artean" ikusten dute ELA zerbitzu sindikatua dela, aparato on batekin, afialiatu jenderik gehiena "abertzalea" duela, nahiz eta lehengoaz batera sektore "zuriko" jende amorratu mordoa izan, bere interbentzioak pragmatismo desideologizatu batek monopolizatzen dituen... eta bere jarraitzaileek gizartea deitzeko eta mugitzeko gaitasun haundirik ez izan. Honek esan nahi du nagusitasun kuantitatibo horren atzean, gizarteko agente aktibo gisa izan dezakeen jokoan BENETAKO AHULTASUNA nabari zaiola, eta honegatik EZ DEZAKEELA MINIK EMAN iduri du. Guztiz ere okerrena, ordea, praktikan alferrikako gertatzen dela, euskal langile klaseak mejora sozial-ekonomiko bikain batzuk lortzeko tresna izan beharrean.

219 Badirudi arazo hau soma daitekeela ELAren proiekzioan, nola interbentzio mailan, hala bere egitura organizatiboko ezaugarrietan batez ere, eginak izan behar dituen "aldaketa" batzuetan. Euskal politikaren eskenategian joera batekoengan azkenaldian ikusten ahal diren transformazioak eta finkamenduak ere, aipaturiko "aldaketa" horien faktore ausnargarri dira.

220 CCOOren eboluzioaz azpimarratu behar dugu gainbehera doala nola errepresentazio kontuetan hala organizazio indar gisa ere. Bere baitan "burrukan" diharduten jokamolde desberdinak (carrillistak, Euskadiko Ezkerra, Izquierda Unida, LKI...) sindikatua poliki-poliki indargabetzen ari dira eta identitatezko krisian sartzen organizazio sindikal bezala. Hegomendebaleko probintzietan, gogoan izan behar dugu carrillistak PSOEratu direla, EE hautsi dela, IU ez dela hemen, eta guzti honetaz aparte bere organizazioa "autonomoki" eraikitzeko nabari zaion ezgaitasuna. Beraz, baldintza gero eta hobeak CCOO-UGT fusioa azkartzeko eta azeleratzeko. Edo, gerta daiteke UGT indartuko dela eta erreferente sindikal "bakarra" izanen PSOEren gerizpean politikoki eta sindikalki finkaturiko sektore sozial batentzat. Gertakarien eboluzio hipotetiko hau ezin dugu Nafarroan emanen denik suposatu, CCOOk organizazio errotuagoa duelako eta politikoki hornituagoa ere bertako IUri esker.

221 Esandakoaz gainera, aipatu beharko hemen CCOOk nolako indefinizioak azaltzen dituen Lan Harremanetako Esparru Autonomoari buruzko errebindikazioetan, eta zenbateraino jarraitzen zaien alor honetan UGT-PGOEk dituzten jokamoldeei. Honenbestez, bada, indar sindikal hau benetan motza da eta ez du

gaitasunik Hego Euskadin nortasun berezirik izateko ez analisiaren mailan ez interbentzio sozial eta ekonomikoen mailan.

222 UGTez erran dezagun lehenik oso bestelako desarroiloa izan duela hegomendebaldeko probintzietan eta Nafarroan, bateko eta besteko errealitate politiko desberdinen ariora. Nafarroan, PSOEren gestiolanari esker eta, aitzineko erregimeneko sindikalgintzaren estilorik ohizkoenean, jaso dituen laguntza "instituzionalei" esker (hegomendebalean ELAk jaso dituen bezalaxe), errepresentazio neurrian haziera nabaria lortu du UGTk (8,5%), hegomendebalean estankamendua eta behera egitea duelarik nabarmenena. Interbentzio sindikalari dagokionez, bere jendearen aldetik eta ekinbidearen aldetik, erabateko "zuria" da, eta gaurkoz biziki "eroso" sentitzen da ELMko sektorerik desideologizatuenen eta ahulenen tresna sindikal izanez. Geroari begira, berriz, egungo konzentrazio politikoagatik eta CCOOen arazoengatik, iduri du UGT izanen dela ELMko "sindikatu espainola", gisa horretako gizarte-sailetan sartzen eta sustraitzen saiatuko delarik.

223 Eta panorama sindikal honetarik LAB kanpoan uzten badugu -gero dagokion analisia, propioa eta xehetua egiteko-, ezker sindikaleko beste jokamolde batzuk gelditzen zaizkigu aztertzeko, hauek ELMko organizazio desberdinetan taldekatuak daudelarik, hala nola: CUIS, CNT, CCOOko Ezker Sindikala, STEE... hauen itzal errepresentatiboa beheraka doa, nahiz eta inzidentzia sindikaleko puntu fuerteak dituzten. Esan daiteke errore benetan haundia dela interbentzio sindikala momentuan sorturiko "puntu beroetara" murriztea, sindikatu hauek egiten duten bezala (halako filosofia numantinoz edo ELMraturiko "gatazkaren autonomiaren" teoriaz proiektatzen dituzte), noiz eta klaseen arteko konfrontazioan atzerakada ideologikoan aurkitzen garenean. LABen jarrerak, ELMk egun bizi duen giro honetan, euskal ezker sindikalaren biltzaile organizatibo gisa agertzean, eta aipaturiko proiektuari aterik ireki gabe eta hurbildu gabe ihardutean, sindikatu hauek EGOZENTRISMOA LANTZEN aritu dira, eta LABekin duten DESBERDINTASUNA LANTZEN, nahiz eta agerikoa izan bolada honetan beharrezkoa dela ELMko ezker indar guzien aldetik zertu daitekeen interbentzio sindikal, sozial-ekonomikoa eta ideologikoa sendotzea.

4.-
LAB -EBOLUZIOAREN BALANTZEA

224 Azken urte hauetan LABek izan duen eboluzioak agerian utzi du helburu bikoitza lortu duela; batetik, afiliatu-kopuru aldetik izan duen gorakada eta bestetik, kontestu politiko-ekonomikoak eraginik, Biltzarrean garatuko den eskuhartze sindikal eta sozioekonomikoari buruzko koordenatuei egokitzea. Gaur egun antolamendu eta afiliazio aldetiko hedapen prozesu osoa aintzina eramaten ari den erakundea da, ELMaren brnean oinarririk izanik, bertan duen presentzia eta eragina sendotu ahal izateko. Batez ere, perspektiba estrategikorik duen klaseko sindikatu abertzalea osatzen ari garen ilusioz. Erakundeak duen historia txiki bezain oparoan "froga" zenbait gainditu dugu. Beraz, gure geroari oinarri sendoak ditugula aurre eginen diogu.

4.1.-
KOPURU ALDETIK.

225 Sindikatoaren garapen kuantitatiboa bi ikuspuntutatik baloratu behar genuke, ez bakarrik hauteskunde sindikalek emandako ordezkari kopuruarenetik, baita gure antolamendu egiturak haunditu eta funtzionamenduan jartzetik ere. Halaber, azpiegitura teknikoak (lokalak, propaganda tresnak...) dituen behar guziak garatzetik. Sindikatoak izanen duen eskuhartzearen ikuspegitik beharrezkoak gertatzen dira biak. Begi bistakoa Biltzarren balantze xehea egin behar duela eta neurri zuzentzaile zein hobetzaileak mahai gainean paratu, garapen orokor horren barnean desoreka zenbait egiteaz gain, egun ere "aparato"aren barrenean desegokiak diren lan tresna batzuk baitaude. Hala eta guziz ere, erakundearen eboluzioa baldintzatu duten faktoreak ikusirik (batez ere Bizkaian "krisialdi" batzuren barne izan baikara) OSOTARA BALANTZEA POSITIBOA DA.

226 Erakundeak kopuru aldetik izan duen eboluzioa aipatzean, balantzean eta egokitzapen bide posibletan sakontzeko moduari buuzko gogoetarik egitea derrigorrezkoa egiten da: behar genuena hazi al gara? kontestu politikoa kontutan hartuz gehiago hazterik al zegoen?

227 Gogoeta pausatuxeagoa eginen bagenu, egun Sindikatoa alor orotan dagoena baino "gorago" egoten ahal zela erranen genuke, egitua maila egokiagoekin eta eduki ditugun baliabideak banaketa hobeago batez, LABen ordezkaritza %15 baino haundiagoa izanen zen. Bestalde, erran behar litzateke LABek ELMaren barnean aintzina egiteko ahalbideak "argiak" direla eta hazkuntza parametro desberdinetan kokatzen direla. Batetik, oraindik "geureganatu" ez ditugun langile sail haundiak, politikoki ezker abertzalekoak, daudelako eta horren gehiengoa (ELAko sektore batzuk ez beste) sindikalgintzatik at bait dago. Bestetik, klaseko sindikato abertzalea delako, eskuhartze sindikal eta sozioekonomikoaren koherentziaren aldetik, nahitaez EMANean lerrokaturik ez dauden langile klaseko sektoreetan aintzina egiteko ahalmena dauka LABek.

228 Ildo honi jarraikiz garbi dago LAB koadro eta masatako erakunde izanik, linealtasun batzuk ezabatu behar dituela eta "masak" izenak duen izaerari neurri egokia eman, erakundeak duen hedapenean. Hori bai, gure eskuhartzearen nortasunak ez du arlo eta ezaugarri guzietan inolako kalterik jasan behar. Kopuruz hedatzeak ez du itsutasun izan behar, ezta LABen ezaugarriak baldintzatuko dituen helburu bihurtu ere; aitzitik, sindikatoak era berean langile kopururik haundiena "koadrotan sartu", "antolatu" eta bere baitan kokatzeko ahalegina egin behar du, ZERA HONEN BALIOA GUTIETSI GABE edo afiliazio eta ordezkaritza "perfil" itxi batzutara mugatu gabe.

4.2.-
ESKUHARTZE OROKORRAREN LERROAK.

229 Sindikatoaren lan eta eskuhartzearen lerroak Lesakan egindako Biltzarretik gaur egun arte garatutako eztabaida eta hartutako erabakiek moldatu dituzte Batzar Nazionalek, eskualde eta herrialdetan aintzinetik egindako eztabaida prozesueu jarraikiz, LABen eskuhartze alorreko aspektu partzialak "sailez sail" egokitu dituzte. Gaur egun eta atzera begiratuz, sakondu diren aspektu horiek ez dute "osotasun"ik izan, eman diren eztabaida aunitzek eskuhartze horren eredu osoaren edo sindikatoarenaren perspektiba argiagoa behar zutelako: "Eskuhartzearen lerroak", "LABen egoera CRL eta autonomia saretik sortutako erakundeen aurrean", "sektore eta lurraldeen egitura", "LAB eta eskuhartze sozioekonomikoa" alorrei buruzko eztabaidek AZTERKETA ALDETIK GELDOTASUNA agerian utzi dute, batzutan egokitzapen bateratua eragotziz. Hala ere, uste dugu eskuhartze-lerroen egokitzapen prozesu honen ondoren, egun antolamendu aldetik heldutasunik duela sindikatoak, baita praktika aldetik esperientzia garrantzitsurik ere, Biltzar hau sendotze eta aurrera egiteko txanpa modura jartzeko.

230 Gogoeta honi segida emanez, eskuhartze-lerroen egokitzapenek elkarren artean zerikusirik duten bi faktoreen eragina jasan dutela erran daiteke. Batetik, klase eta kontestu sozio-ekonomikoaren arteko borroka (atal batzutan espresuki aztertua dena) eta bestetik, ELMaren barnean estrategikoki baliorik izanen duen antolamendu tresnaren (LAB) garapena bermatzeko beharra. Langilegoaren gehiengoak behar dituen ALDAKETA SOZIOPOLITIKOAK bertan aurrera eramateko gai izan beharko du, hain zuzen ere. "Ihesi" egin nahi izan dugu INMOBILISMOETATIK, TESTIGANTZA HUTS gisa utziko zituenetatik (hori bai, erantzuteko gaitasun osoa eta nahitaezko nortasun ezaugarriak mantenduz), baita ezker abertzaleko botuemailea sindikatoarekin identifikatze hutsetik ere, horrek geldotasunik sor bait dezake. Daukagun idearik garrantzitsuena da eta, era berean, orain arte hala ian da, ELMaren BARNEAN EZKER SINDIKALAREN ANTOLAMEDU TRESNA BATRAGILEA IZAEKO HELBUUA DUE TARTEA OSATZEA, BEREZ AURRERA EGIN ETA GARATUZ. HAU DA, KLASEKO SINDIKALGINTZA ABERTZALEA bere DIMENTSIO OSOAN EZARRIZ. Ildo honi jarraikiz uste dugu duela urte batzuk irekitako prozesua emaitzak ematen ari dela eta Biltzarrak eskuhartze sindikal eta sozio-ekonomikoaren lerroak sakondu behar dituela, beharrezkoa duten osotasuna emanez.

5.-
LAB, KLASEKO SINDIKATO ABERTZALEA - EZAUGARRIAK

Definizioa:

231 " LAB KLASEKO SINDIKATO ABERTZALE GISA EGITURATZEN DA, KOADRO ETA MASETAKO ERAKUNDE ETA LANGILEEN TRESNA MODURA, ALDAKETA SOZIO-POLITIKOETAN AURRERA EGIN AHAL IZATEKO. ALDAKETA HORIEK BALIO DEMOKRATIKOAK ETA JUSTIZIA SOZIALA ERABAT GARATURIK EGONEN DIREN EUSKADI INDEPENDIENTE ETA SOZIALISTA ERDIESTEA IZANEN DUTE HELBURUA".

232 Karakterizazio orokorraren alorrean, erakundeak izanen duen perfila zehazten dugu, azpimarratuz ekintza sindikalaren lerroa txosten berezi batean finkaturik dagoela.

5.1.-
LAB ETA EUSKADIREN AUTODETERMINAZIO ETA INDEPENDENTZIARAKO ESKUBIDEA

233 LABen ustez, Estatu Espainiarrak Hegoalderen Autodeterminzio Eskubidea nahitaez onartu beharrekoa du, oinarrizko eskubide demokratikoa bait da. Estatuarekin izanen diren haremanen eredua finkatzeko abiapuntu zehatza izango da, zeinen baitan EUSKAL ERAKUNDEEN SUBIRANOTASUN POLITIKOA bermatu eta eraiketa politiko, ekonomiko, sozial eta kulturalari aurre egitea posible eginen den.

234 A.E.aren onarpena eta Autonomia Estatutuaren konigurazioa, SUBIRANOTASUNERA BIDEAN eta ez "administrazioaren aldetiko deszentralizatze prozesuan", euskal sindikalgintzaren nahitaezko ERREIBINDIKAZIO GISA PLANTEATZEN DIRA, berehalako eta geroko interesak defendatu ahal izateko: LAN HARREMANEN ESPARRU AUTONOMOA burutzea (lan arloan euskal erakundeek legeak egiteko ahalmena...) eta gure ekonomia garatu ahal izateko gerorako neurriak defendatu eta osatuko dituen EUSKAL GUNE SOZIO-EKONOMIKOA ezartzea (egun gauden kontestu politikorik abiaturik baina gure geroa BAHITZEN duten geldotasunei aurre eginez) eta lengilegoaren onerako ALDAKETA SOZIALAK ahalbideratzea. A.E.aren onarpena, zinezko AUTOGOBERNU baterako oinarrizko tresna gisa, KLASEKO EUSKAL LANGILEEN gertuko erreibindikazioen atal modura txertatzen da, bai gure herriaren aldeko DEMOKRAZIA eta SUBIRANOTASUNAREN BORROKA den heinean, bai GERTUEN DITUGUN INTERESAK DEFENDATZEKO BEREBIZIKO GARRANTZIA duela uste dugulako.

235 LAB erakunde abertzalea den heinean eta gaur egun soilik Hego Euskadin ihardun, AUTODETERMINAZIOA IZATEKO ESKUBIDEAREN ESPARRUAN EUSKALERRIAREN INDEPENDENTZIA DU HELBURU ESTRATEGIKOA.

236 LABen eritziz, Euskadik herri gisa independentzia erdiesteak ez dakar berarekin egozentrismo atzerakoia gurtu eta solidaritate ezaren bidea aukeratzen duenik. Herri bakoitzak dituen eskubide politikoak eta sozialak errespetatzearekin bat, SOLIDARITATE erreala garatu ahal izateko tresna izanen da. Kapitalak eta hau mantentzen duen sistemak solidaritate eza eta herriaren eta laengileen arteko gatazka bultzatzen dituzte, beraien interesak ukituko dituzten lorpen progresistak ahulduz.

237 Bestalde, LABen ustez EUSKALDI INDEPENDIENTEA lortzea ez dakar berarekin txirotasuna, "Estatuak" eta BEREIZTEN DEN ESTATUAK TXANTAIA POLITIKOA ETA EKONOMIKOA EZARTZEN EZ BADITU, BERE INTERESERAKO PARAMETROEI jarraiki "berriro bereganatu ahal izateko". Hau da, independentzia politikoaren prozesuak, Gobernu Espainiar eta Frantsesarekiko lotura politiko-sozialekin "haustura" dakarrenak, kontestu politiko eta ekonomikoak baldintzatuko ditu. Inolaz ere ezin da INDEPENDENTZIA ISOLATZE ETA TXIROTZEAREKIN IDENTIFIKATU. Aipatu eskema horiek sistemak berak eta hipotesi independentista honek kontrakoek (EAJko buruzagiak barne) gizartean txertatzen dituzten "bildurretan" sartzen dira.

238 Ildo honetan, LABek oso positiboki baloratzen du AUTODETERMINAZIORAKO ESKUBIDEAk Europan duen onarpen eta garapen errealak politikoki duen birbaloratze eta birtualtasuna, A.E. hirugarren munduaren eta/edo kolonia-munduan kokatzen zuten eskema apurtuz. Orain arte garatu diren independentziarako prozesu batzuren buru "eskubideko" indar politikoak egoteak garbi adierazten du ezkerraren beraren akatsen ondorio dela (naziotasuna "burjesia" eta "burjesia txikiaren" erreibindikazio gisa). Gure eritziz, A.E. onartzeko borrokak europar ezkerrak bere osotasunean onartu behar duen erreibindikazioetan nagusiena izan behar du, baita Nazio-Merkatu erako Estatuen iharduera lerroak aldatzeko tresna gisa ere.

239 Beraz, Biltzar honetan argi eta garbi utzi nahi dugu gure independentzia nahia eta azken hilabete hauetan independentzia erdietsi edo Estatu Subirano eta Independiente bihurtu nahi duten munduko herri guziei gure elkartasuna agertu.

5.2.-
LAB, KOADRO ETA MASEN ERAKUNDEA.

240 LABek, blokean parte hartzen duen erakundea denez gero, dinamizazio politikoaren esparru honi ELMan duen eskuhartzeari dagozkion esperientzia eta gogoetak emanen dizkio eta, noski, Blokeko egitura amankomunak aztertuko dituzten oinarrizko politika kontuetan parte hartuko. Uste dugu KAS sortzeko izan ziren arrazoi eta motibazioek egungo fase politikoan ere indarra dutela. Hala ere, liskar desegokiak gainditu eta zinezko aportazioaren ahalmenak aurrera egin dezan, berregokitzapenak beharrezkoak dira.

241 Proiektu politiko baten aldeko apostuak eta KAS Blokean partaide izateak ez dute oztopo bihurtu behar sindikatoaren hedapen eta ukipen sektoreen garapen ireki eta dinamikoa eman dadin, garatu behar ditugun lan eta eskuhartze lerroak ELMaren barnean pixkanaka-pixkanaka onartzen ari diren heinean. Langileen interesen defentsa zuzenak, interes horien aldeko borroka ideologiko eta sozialaren dinamikak, patronalak eta sistemak langilegoaren aurka burutzen dituzten ekintzen kontrako erantzunak .... ENAMaren proiektuan parte hartzen ez duten edo bere osotasunean onartzen ez duten langileak ere LAB proiektuan sartzea ahalbideratu behar lukete.

242 Ildo beretik uste dugu (gara daitekeen filosofia modura) LABek, ezker sindikalaren antolamendu-tresna bateratzaile bihurtzeko erakunde izanik eta Euskal Langileen Mugimenduaren barneko posizio abertzale eta eraldatzaileek aintzina egin dezate, erizpide bera erabili behar du militante eta ordezkariez osatutako egitura garatzerakoan (langile-ordezkariak). Beti ere, sindikatoaren posizioa identifikatzeko ardatz izanen diren gaiei dagokienez erakundearen egituretatik aterako diren gehiengoen erabakiak errespetatuz.

243 Gogoeta honek berarekin dakar koadro eta "masen" definizio teorikoaren sakontzea. Gero, "masak" kontezptua SOILIK ikutuko duena (planteamendu hau ez da zuzena), ENAMari politikoki bere osotasunean eta ia publikoki lotzea. Tendentzia honek ez du hankarik, ez bururik. Oinarrizko erizpide hau abiapuntutzat hartu behar dugu: LABek ELMan DUEN PARTEHARTZETIK ABIATUZ, LAN SOZIOPOLITIKOA GARATU BEHAR DU, egikizun horren planotik abiatuz, DEFENDATZEN DUGUN

PROIEKTU POLITIKO ALTERNATIBOARI INDARRAK GEHITU AHAL IZATEKO. GUZTI HONEK KOADRO ETA MASEN ERAKUNDE GISA KONFIGURATZEKO DUGUN ERIZPIDE PRAKTIKOA UKITU DU; hau da, LAB EZ DA HBren SINDIKATOA, nahiz eta alternatiba politiko hori klaseko euskal langileen interesak defendatzerakoan aintzina egiteko tresna izan.

5.3.-
LAB ETA LANGILEEN PARTEHARTZEA.

244 LABen barne eta kanpoko funtzionamenduaren ipar-orratza AFILIATU eta LAGILEEN PARTEHARTZEA DA, SINDIKATOAREN BARNE DEMOKRAZIA INDARTU eta langilearen beraren LEKUKOTASUNA BIZIAGOTZEKO TRESNA MODURA.

245 Barneko planoan eta eskuhartzerakoan burokraziakeria, aparatokeria eta abarri buruzko tendentziak BAZTERTU eta BORROKATU behar dira bere osotasunean, geldotasunik EMAN EZ DADIN. Hau da, MINBIZIAren eraginak izanen dituztenak, non eta LABen barnean, erabat kontrakoak bultzatzera beharturik dagoen erakunde batean.

246 Langileen ASANBLADA, ordezkaritza organoak, hots, langileei berei dagokienean beharrezkoa duten partehartzea bultzatzeak KONSTANTEA BEHAR DU IZAN, egoera zailean egonagatik, orain arte eta gaur egun ere CCOO-UGT-ELAk egindako debaluatze-prozesua dela medio.

247 Partehartzearen erizpide bera, barneko bizitasunari buruzkoa, (informazioa, analisiak, lan-lerroak,...) MAILA GUZTIETATIK ABIATUZ EGITUREN FUNTZIONAMENDUAN OINARRIZKOA DEN EZAUGARRIA izan beharko luke, lantegi bakoitzaren atal sindikaletik sindikatoaren organo gorenerako bidean.

5.4.-
LAB, GIZARTEA ALDATZEKO SINDIKATOA.

248 LAB erakunde sozio-politikoa da eta erreibindikazio ekonomizista soileko sindikalgintza paratzearen aurka dago. Klaseko euskal langilegoak ezin du PASIBOTASUNEAN murgildu edo inguruarekiko erreibindikazio ekonomizista soila egin. AKTIBOKI LAN EGIN BEHAR DU, ERREIBINDIKAZIO KOIUNTURAL ETA EKONOMIKOAK AURRERA ATERA eta ALDAKETA SOZIAL ETA POLITIKOAK BULTZATU AHAL IZATEKO.

249 Klaseko langilegoaren ideologizazioa, duen statusa ukitzen duten faktore zehatzen ingurukoa, nahitaezkoa egiten da, sistemak eta honetaz baliatzen direnek erabiltzen dituzte taktika lerrokatzaile eta desolbagarriei aurre egiteko.

250 Erreformako sindikalgintza eta batez ere ELA diskurtso HORIETAN murgildurik daude. Horrela, "sindikalgintza" eta "politika"ren arteko gatazkan sartu nahi ditu langileak, hau izanik behin eta berriz sindikato horretako agintariek aipatzen digutena. Ildo horri jarraikiz, erran behar litzateke CCOO-UGT-ELAk azken hamarkada honetan ahaztu egin dutela oinarrizko eginkizun "sozio-politikoa", nahiz eta batzuk oraino ere beraien estatutuetan sindikato "sozio-politiko"tzat hartu. Maila horretara "itzuli" nahi izan dutenean (A-14) "erein" dutenaren ondorioak aurkitu dituzte beren lerroetan (sindikalgintza burokratikoa, pasiboa, zerbitzuetakoa, ...).

251 ALDAKETA SOZIALaz hitzegiterik ez dago sindikalgintza ikuspegi "politikotik" aztertu gabe; horren froga Estatuan CCOO eta UGTek jarraitutako lerroa. Hori horrela, txunditzekoa da ELAk Euskadin egiten dituen benetako "hitz-jokoak" diskurtso SOZIOEKONOMIKOA egin nahi duenean (dituen beharrak ikusirik pixkana-pixkanaka horretan sartzen ari da), Euskadiren arazoa inolako karga politikorik gabe. Alor hori jorratzen duenean "ahuntzaren gauerdiko eztula" da, garatu beharreko lerroari JARRAIPEN ETA SINESGARRITASUNIK eman gabe.

252 Beraz, LABek bere eskuhartze sindikalari eta gogoeta sozioekonomikoei karga soziopolitikoa emanen die, ELM osoari analisi eta, nola ez, mezu gisa eta jakinaren gainean egonik klaseko langilegoak, GIZARTEA ALDATZEKO prozesuan oinarrizko ardatz eta partehartzaile aktiboa denak, SINDIKALGINTZAREN ESPARRU BERETIK GIZARTEAN DUEN EGOERA BALDINTZATUKO DUTEN FAKTORE OSOETAN PARTE HARTU BEHAR DU. Hori bai, eskuhartzearen aldetik berezitasun eta betekizunak dituen eta izanen dituen SINDIKATOA garela argi utzi nahi dugu, alderdi edo indar politikoen iharduketa eta eginkizunetan sartu gabe.

5.5.-
LAB SINDIKATO INTERNAZIONALISTA

253 LABek, klase langilegoaren erakundea denez, elkartasun internazionalista ezinbesteko elementutzat dauka, klaseko langilegoak produkzio kapitalistaren sistemaren aurkako borroka sortzeko, hala izanik, internazional onailan garatzen diren transformaziorako prozesu progresistak lagundu eta defendatuko dituelarik: Prozesu bakoitzaren ezaugarriak, independentzi organizatiboa eta egoera bakoitzaren errealitatea errespetatuz; LAB-ek langileen erakunde eta sindikatoek arteko harremanak landu eta bultzatuko ditu.

6.- LAB-EN INTERBENTZIO SINDIKALAREN SIGNIFIKAZIO GLOBALARI HURBILDU NAHIRIK.-

254 LAB-en interbentzio bidearen karakterizazio eta sakonketa beste ponentzia berezi batean eginen bada ere, definizioa emanen dioten puntu "zehatzetan" lur hartuz, ponentzia honen atal honetan zenbait adierazgarri generiko azalduko ditugu, gai honi perspektiba globala eman diezaioketen ardatz zentral batzuetan oinarriturik.

6.1.- INTERBENTZIO SOZIAL-EKONOMIKOA ETA IHARDUERA SINDIKALA.

255 Behin eta berriro esana dugu eta argi geratu da zein negatiboa den sindikatua "eraikitzea" lantegi bakoitzeko interbentziora mugaturik besterikan gabe. Fabrika edo lantegi bakoitzeko interbentzio "mikro" hau BEREGANATU ETA DESARROILATU BEHAR DUTE LABeko militanteek ahal duten ahalegin eta bitartekorik gehienez, zuzen eraman dezaten eta hauxe delako GUK SINDIKATU GISA DUGUN IHARDUERAREN LEGITIMAZIOAREN OINARRIA. baldin eta ez bagenu lortuko langileen aurrean beren lantegiko arazoetan zuzenki, tinko eta kontsekuenteki, dihardugula erakustea, gero, langile horiekin izaera sozial-ekonomikoa edota politikoa duten elementuak sartu ahal izateko konektatu nahi dugunean, "bizkarra emanen digute" eta ez digute entzun ere egin nahiko.

256 Azken urteotan sindikatua anitz aurreratu da interbentzio "mikro" honetan eta, guk uste, LABeko militanteen, delegatuen eta basekoek duten irudi hori AIPATU BIDEAN SAKONTZEN SEGITU BEHAR DELA, errebindikaziorik zuzenen eta hurbilenen defentsa lanean INSERTATUAK gaudela demostratuz. Hauxe da, beraz, LAB-EN INTERBENTZIOAN GARANTIZATU ETA ZORROZTU BEHARREKO LEHEN GAIA.

257 Eta interbentzio OINARRIKO honekin batera, sindikatuak, bere militanteek, bereganatu behar dute beste zenbait erantzukizun ere ELMri doakionez. Azken boladan, frankotan ohartu gara -erantzukizun desberdinak izategatik- gure interbentzio ez dela alor sozial-ekonomiko eta politikoetako ideologi eta masa burrukako beste iharduera batzuekin behar adina osaturik eta garaturik agertzen. Eta halakorik gertatzen denean, "kanpaina" kutsu ikaragarria izaten du, hori militantearen eguneroko lana izan beharrean. Ildo honetan, jakina, sindikatuak ahalegindu behar du bere sare estruktural guzian, bere interbentzio dinamika guzian, militanteengan eragiten, pixkana baina sendo, borroka ideologikozko lana egiteko ELMren baitan. Orain arte LABeko militanteen lana (egitekoen lehentasunari dagokionez desoreka anitz erakutsiz) edo lantegiko problemetan murgiltzea izan da, edo ENAMeko "gaiak" zuzenean sartzea, ez duelarik bitartean lan ideologikorik egin, behar den agitazioa eta mugimendua bultzatuz errealitate sozial-ekonomikoaren inguruan, Gobernuaren erabakien aurrean, etab. Eta halakorik egin denean, nabari izan da goragoko estrukturetatik sortutako "olatua" izan dela, ez berak NORMALKI EGIN BEHARREKO LANA.

258 Honetan, bada, funtsezko ikusten dugu, eta halakorik atera beharko luke Kongresu honetatik, LABeko militantearen PROFILAK (egituran diren 3.000 delegatu eta militante horiek) KONBINATU BEHAR DUELA, "BIZI" EGIN BEHAR DUELA BERE MILITANTE SINDIKAL EGINKIZUNA bere lantegiko langileen erre-

bindikazioak defendatuz eta ELMren baitan errealitate sozial-ekonomiko eta politikoaren inguruan erantzuteko eta borrokan egiteko gaitasuna desarroilatuz. Eta egiteko honetan LABeko militanyteak "hautsi" behar du bere fabrikako "barruti hori" eta sindikatuko egitura guziekin kolaboratu langile klase osora iristeko (langile aktibo, langabe, gazte langabe, eta abarretara) gure jarrera, alternatiba eta buruka nahiz mobilizaziorako dinamikarekin. Hegoaldeak pairatzen duen egoera sozial-ekonomiko konplexu bezain delikatuak eta Gobernu espainoletik datozkigula soma ditzakegun neurri atzerakoiak, gogoeta hau LABeko egitura guzietan egiaz eta benetan egin eraztera derriortzen gaituzte.

259 LABeko militantearen laneko profilaren ezaugarri determinante honek, gainerako gure karakterizazio osoarekin batean, zuzenki isladatu behar du gure organizazioaren egituran eta horretarako definitu beharreko bitartekoetan. Behar dugu, beraz, ELM-EN IZAN INTERBENTZIO INTEGRAL BAT, kontsolidatu ahal izateko honela KLASE SINDIKATU ABERTZALE haundi bat ETA GIZARTEAREN TRANSFORMAZIOAN AURRERA EGITEKO.

6.2. LANEKO AZPIEGITURA NORMATIBOA ETA LAB-EN INTERBENTZIOA.-

260 Lan kontuetako estatuko lege-bilbadura Hegoaldean inplantatzean, efektu inportanteak sorrerazi ditu ELMren borroka eta erantzun mekaniketan. Langileen Estatutuarekin (gogoan dugu honi erantzunez Euskadin burutu zen greba) eta geroko LOLS-ekin, benetako sabotaia praktikak eta dinamikak posibilitatu dira langileen parte hartzearen kontra eta klase sindikalgintza ahultzeko. Egun indarrean den "eredua", duen izaera "estatalagatik" eta duen edukin zehatzagatik, zalantzan jartzea eta kuestionatzea, LABek bere eguneroko borrokan definitu eta egin beharrekoa IZAN BEHAR DU.

261 Beraz, LABek argi dauka ezin izanen dugula INOIZ LAN HARREMANETAKO ESPARRU AUTONOMOAZ hitzegin eta beraren indarra ezagutu euskal erakundeek, logikoa den mugimendu langile eta sindikalaren parte hartzearekin batean, lan harremanetako azpiegitura edo arautegi legal berria tajutu arte. Edo gutienez, orain indarrean dagoena, hala deritzoten puntuetan, eraberritzeko ahalmenik izan dezaten arte.

262 Honi buruz aipatu behar ditugu hemen interbentzio ardatz batzuk:

263 - LABek langileen BATZARRA eta Enpresa Komitea potentziatuko ditu, debate-erabaki eta errepresentaziorako organo unitario gisa, langileen partizipazioa eta Mugimendu sindikalean duen interbentzioaren gardentasunik garbiena garantizatuz.

264 - LABeko Sekzio Sindikala da Sindikatuaren lehenbiziko esparru organizatiboa, baina ez die, horratio, bere eginkizunik ukatuko langileen errepresentazio eta erabakietako organoei. Eta ez du onartzen (behar bezala azterturiko okasi bakan batzuetan salbu) patronalak eta sindikalgintza erreformistak sendotu nahi duten jokabidea.

265 - LABek exigitu behar du langileen ordezkariak enpresaren eboluzioa aztergai duten organoetan presente egotea (Administrazio Kontseiluetan egon ahal izatea, aldiroko bilera Administrazio Kontseilu osoarekin...), nahiz eta oraindik ez daukagun diseinaturik, halako maila definitu batean, enpresetako organigraman nola proiektatu behar duen sindikalgintzak (babes legala eman beharra ikusten dugu, beraz kapitulu honen sakonera itzuli behar).

266 - Sindikatuak BERRIRO AKTIBATU behar du, jatorrizko zentzu benetazkoan, Kooperatibetako egituretan parte hartzeko organigrama (horretarako egoki litzatekeen interbentzio mailan), gaur egun jasaten ari den degenerazioari edota deskonpoizioari erantzuteko, enpresa pribatuan bertan baino efektu negatiboagoak nabari baitzaizkio.

267 - LABek interbentzio modu batzuk ezarri behar ditu INEMen, Aseguro Sozialean, etab. abiapuntua izanik sindikalgintzak alor horietan egiazko eta benetako botere-kota batzuk BEREGANATU

behar dituela. Eta bereziki azpimarratu behar dugu INEMekoa, zeren guk uste SINDIKATUAK BAIT DIRA LANEKO KONTRATAZIOA KONTROLATU BEHARKO LUKETENAK, EBITATZEKO HONELA ASKOTAN GERATZEN DEN DINAMIKA GAIZTOA: NEPOTISMOAK, IRUZURRAK, ETA ENPRESARIEK EGUNGO LEGEDIAZ BALIATUZ EGITEN DITUZTEN GUZIAK. Esperientzia hauek eman dira beste eremu batzuetan ere, eta onargarria litzateke guztiz sindikalgintzaren iharduera honek ondorio inportanteak ekarriko lituzkeelako. Agerikoa denez, planteamendu honek ez du zerikusi haundirik "derriorrean sindikalizatzearekin", nahiz hau pentsatu beste aukera sindikal batzuek.

6.3.- BORROKA EKOLOGIKOA - LANEKO OSASUNA ETA GIZARTEAREN GARAPENA.

268 LABek jakin badakienez, laneko osasun eta higiene baldintzak, kutsadura akustiko ohargarri ala oharkaitza, airean harroturik dabiltzan partikulak eta hautsak, makinei darizkien gasak, teknologia berriek igorritako izpi-sortak, aireztapena eta oreaketa... eta honekin batean, orobat, hazitzenago den kutsadura atmosferikoa, nola ibaiak hala itsasoak ximaurzulo gisa erabiltzea, enpresa eta desarroilo-dinamikaren aldetik naturan eragiten dituzten kalteak eraginez... guzti hauek itxuratzen dute gaur egun langileak eta sindikalgintzak, laneko eta bizitzako baldintzak defendatzeko, interbenitu behar duten eremua.

269 Espiral kaltegarri eta azken urteotan kontrolik gabe jasaten dugun horren motibuak eta arrazoiak hauxek dirateke: 1) Ugazaberiak eta burgeseriak, patronalak, ahal den etekinik haundiena atera nahi diotela produkzio-sistemari. 2) Gai honi dagokion Estatuko legeria. 3) Sindikal indar tradizional-erreformisten ekintza pasiboa. Gure lurraldera begiratuz, faktore hauek egiazkoak dira benetan. Euskal burgeseriari bost axola izan zaio beti ekosistemaren oreka nahiz zainketa, edo langileen osasuna eta bizimodua. Eta Estatuak, bere aldetik, babestu egin du enpresarien etekin-grina hori. Baimendu eta justifikatu egin du edozein astakeria. Sindikatu erreformistak, berriz, Ugazaberiak azaltzen duen eskema berean erori dira, inportantzia kenduz ondorio ekologikoei, irabazirik haundiena kosturik txikienarekin lortzeko mekanikak, ugazabeenak, dakartzan ondorioei.

270 LAB bezala esan behar dugu gai honetan erakutsi dugun sentsibilitatea edota interbentzioa aski desko-ordinatua izan dela eta ikuspegi orokorrik gabekoa. Eta garrantzi haundirik eman gabe berez hala lantegietako barne arazoei, nola hauek inguru herri eta auzoekin dituzten harremanei, edota lantegietako desarroilo-eredua integrala, kualitatiboa eta lakra kapitalistak egunez egun gainditzenago dituenetakoa den begiratu gabe. Azken puntu hauetan bide zuzenetik jo behar dugu, ez bakarrik berehalako batean izanen genituzkeen ondorioengatik, baizik eta gure eraikuntza nazionaleko ereduak horixe eskatzen digulako, gai honetan dugun praktika sindikala sendotuko duen autokritika. Izan ere, agerikoa da ongi bizi beharrean nekez bizi garela hain tratu txarra sufritu behar duen nazio honetan, leporaino kutsatua bait dago, zenbait eritasun sozial eta ekologikotan Europako estadistiketako lehenbiziko postuetan gaudelarik gure kalterako.

271 LABek, beraz, auzi honetan eta lantegi guzietan erreferntzi puntu izatea lortu behar du. Eta militanteok saiatu behar dugu, gainera, gai hauetan beharrezko diren ezagutza tekniko-juridiko guziak ikasten.